

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

TONE KOMPARE
TRNOVSKI ŽUPNIK
VERJAME V ODPRTO
IN SPOŠTLJIVO
DRUŽBO

Ljubljana

NAVSEZGODAJ SMO SE POVZPELI NA ŠMARNO GORO, SE S STAREJŠIMI ZABAVALI
PRI TELOVADBI IN TEČAJU GRŠČINE, OBISKALI KMETIJE, KI NAS OSKRBUJEJO
Z DOMAČIMI DOBROTAMI, ČISTILI LJUBLJANICO IN BARJE, NATO PA SI ODPočILI
NA ENI OD 3276 KLOPI V MESTU.

- 06 10 let Odprte kuhne**
Najbolj priljubljen kulinarični in družabni dogodek v mestu znova razvaja domače in tuje goste.
- 07 Drzni ročno izdelani unikati**
EvilEve s Trubarjeve ceste je izdelala pasove za kitare, ki jih nosijo Guns N'Roses.
- 08 Šah mat v Mostecu**
V dobrem ali slabem vremenu se bele in črne figure borijo za prevlado na šahovnici.
- 09 Križanke pod streho**
Obiskovalcem prireditve v letnem gledališču ne bo več treba s seboj nositi dežnikov.
- 10 Pomaga(j)mo jim!**
Tudi vi lahko pomagate prizadetim v vojni v Ukrajini.
- 12 Prenovljena cesta povezuje skupnost**
V Kašlju so se razveselili prenovljene ceste in infrastrukture, urejenih zelenih površin, otroškega igrišča in avtobusa Borc.
- 14 Celostna obnova podutiškega nadvoza**
Prebivalcem Podutika bo poletje prineslo prenovljen nadvoz ter novo kolesarsko stezo in pločnik.
- 15 Hitreje do rezultatov krvnih preiskav**
ZD Ljubljana ima nov, avtomatiziran laboratorijski sistem, ki v eni uri analizira 700 do 800 vzorcev krvi.

- 16 Spomenika prijateljstvu dveh jezikoslovcev**
Pred ljubljansko cerkvijo sv. Cirila in Metoda stoji kip Vuka Stefanovića Karadžića, v Beogradu pa kip Jerneja Kopitarja.
- 17 Labodji par zna poskrbeti zase**
V Tivoliju smo zaščitili okolico labodjega gnezda, kjer labodji par pričakuje naraščaj.
- 18 Kmetije med bloki**
Ena največjih prednosti življenja v Ljubljani so vsak dan sveži pridelki z lokalnih kmetij.
- 24 Čistimo**
Naše mesto je lepo tudi zaradi prostovoljcev, ki skrbijo za njegovo čistočo.
- 26 Kar je nam samoumevno, je njej nadrealno**
Sirska umetnica Souzan Ali nas je spomnila, da mirno in udobno življenje ni samoumevno.
- 27 Nasilje najlažje preprečimo pri izvoru**
Društvo za nenasilno komunikacijo pomaga tudi povzročiteljem nasilja.
- 28 Ljubljančan**
Trnovski župnik Anton Kompare je v mladosti sanjal o karieri poklicnega nogometaša.
- 32 Smeš, ki ne šteje let**
V dnevnih centrih aktivnosti starejši ohranjajo vitalnost z različnimi telovadbami in pridobivanjem novih znanj.

- 34 Dobimo se na klopci**
V Ljubljani je 3276 klopi. Veliko pa nas ima v spominu vsaj eno, na kateri smo preživljali lepe trenutke.
- 36 Nove podjetniške ideje**
Mlade podjetnice so pod okriljem projekta PONI LUR predstavile inovativne izdelke in storitve za hišne ljubljence in njihove lastnike.
- 38 Najkrajše ljubljanske ulice**
Med sprehodom po mestu ste zagotovo že kdaj ubrali bližnjico po kateri od najkrajših ulic, ki ne merijo več kot nekaj metrov.

- 40 Brez dotikanja do gola**
V Flag football klubu Enaa Ljubljana Frogs igrajo nežnejšo različico ameriškega nogometa.
- 42 Jutra na Šmarni gori**
Betka Šuhel Mikolič se vsako jutro povzpne na Šmarno goro, kjer jo pričaka budnica razigranih ptic.
- 46 Delo mestnega sveta**
Poročilo s 30. seje Mestnega sveta MOL
- 47 Od objektivna do galerije**
V Galeriji Fotografija so na ogled in naprodaj dela uveljavljenih in obetavnih mojstrov fotografije, obiščete pa lahko tudi njihove dogodke in knjigarno.

Ljubljana

april 2022

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Janković

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik),
Urška Honzak, Ida Medved, mag. Verica Šenica Pavletič, Lada Zei

Odgovorni urednik

mag. Nenad Senić

Urednica

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Slika na naslovnici

Miran Juršič

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

126.000 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na:
revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

DR. MARKO MIHAJLOVIČ

pobudnik akcije Naj blok v Ljubljani

Ponosni na svoj dom

Projekt Naj blok je zaživel leta 2016, ko je Ljubljana nosila naziv Zelena prestolnica Evrope. To je bilo priznanje Evropske komisije Ljubljani, da je na pravi poti trajnostnega razvoja (na področju kakovosti zraka in vode, glede na količino zelenih površin na prebivalca, zaradi ureditve javnega prevoza in kolesarskih poti ...). Včasih potrebujemo priznanje neke tuje institucije, ki prek svojih kanalov oznani in hkrati promovira zmagovalno mesto ter posledično pritegne veliko turistov v našo prestolnico. Takrat se začnemo zavedati, da smo resnično biser v Evropi. S priznanjem smo se uvrstili na zemljevid »the place to be«.

Tuja, pa tudi domača priznanja lahko razumemo kot pohvalo za ves vložen trud, hkrati pa kot spodbudo drugim, da začnejo razmišljati v to smer in da vidijo, da je cilje možno doseči. MOL niso samo infrastruktura, zelenice, kakovostna voda in zrak, ampak smo MOL tudi mi, meščani. S svojimi domovi tvorimo celoto. Župan Zoran Janković stalno ponavlja: »Ljubljana je najlepše mesto na svetu.« Jasno je, da to lahko doseže samo z nami, meščani, in našimi pobudami.

Žal je pri nas tako, da začnemo razmišljati o neki investiciji, ko svojo opravi sosed. Tako sem razmišljal, kakšen bi šele bil učinek, če bi MOL vso Ljubljano seznanila z uspehom celega bloka. Vsakdo misli, da je njegov najboljši. Morali smo določiti kriterije, kot so ocena energetske učinkovitosti

stavbe, urejenost okolice, prilagojenost objekta invalidom, stajala za kolesa in podobno.

Nekatere zadeve so za nekoga nepotreben strošek, za drugega pa so zelo pomembne. Včasih pa na nekatere stvari niti ne pomislimo. Kratko predstavitev ideje in svoje kriterije sem poslal županu. Mislil sem, da bo ideja pristala na seznamu želja meščanov in se ne bo nikoli uresničila. Čez čas sem prejel zahvalo in povabilo na osebno srečanje z njim. Ideja je brez kompliciranja zaživela.

Udeležil sem se več podelitev priznanja naj blok. Opazil sem, da so etažni lastniki v tistem trenutku zelo ponosni na svoje domovanje. Predvsem jim veliko pomeni, da župan osebno preda plaketo, zastavo in sadike vrtnic, imenovanih Ljubljana, ter s tem pokaže, da Ljubljana ceni njihov trud, vložen v obnovo in vzdrževanje bloka. Zavedati se moramo, da je za pot od ideje do dejanske izvedbe celovite sanacije objekta potrebnih veliko volje, potrpljenja, časa, kompromisov in denarja. Težko je uskladiti želje dveh sogovornikov, kaj šele, ko jih je več kot 50.

Osebno sem zelo vesel, da je moja pobuda naj blok zaživela in se še vedno izvaja. Na tem mestu bi še enkrat čestital dozdajšnjim dobitnikom plakete naj blok (Topniška 45, Smoletova ulica 12, 12a in 12b, Bilečanska ulica 2 in 5 ter Beethovnova ulica 9) in po tihem upam, da jo bo tudi blok v Šiški, v katerem živim, kdaj prejel.

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAMO

KAŠELJ

Izklicna cena: 398.800 €
Zemljišče s parc. št. 106/15 v izmeri 1994 m²

KAŠELJ

Izklicna cena: 139.000 €
Zemljišče s parc. št. 695 v izmeri 556 m²

TRNOVSKO PREDMESTJE

Izklicna cena: 4.159.350 €
Zemljišča s parc. št. 864/32 v izmeri 2091 m², parc. št. 864/38 v izmeri 4125 m² in parc. št. 885/1 v izmeri 3.027 m²

DOBRUNJE

Izklicna cena: 578.550 €
Zemljišči s parc. št. 426/4 v izmeri 1394 m² in parc. št. 600/8 v izmeri 1912 m²

PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Izklicna cena: 2.260.000,00 €
Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²

ZELENE POVRŠINE CENTRA ROG – SREČANJE S SOSEDI

Živite oziroma delate v kareju med Resljevo, Masarykovo, Roško in Streliško? Vabimo vas, da se **v torek, 19. aprila, ob 17. uri** v dvorani Četrtna skupnosti Center v Rozmanovi ulici 12 udeležite triurne delavnice, na kateri bomo skupaj z delovno skupino za javni prostor Centra Rog pregledali pripravljene načrte parka, preverili koncepte in prisluhnili vašim predlogom. S prenovo nekdanje tovarne Rog v Center Rog bo prihodnje leto v središču Ljubljane namreč zaživelo novo kreativno in družabno središče, tesno vpeto v lokalno okolje. Na nekdanjem tovarniškem dvorišču bo nastal **nov javni park** na 8000 kvadratnih metrih.

Prosimo, da za potrditev udeležbe izpolnite prijavitni obrazec na naslovu bit.ly/zelene-povrsine-Centra-Rog ali skenirate QR-kodo na desni ali pa pokličete na 01/251 6301.

Novi urnik izdaje dovolilnic za parkiranje

Odslej velja nov urnik izdaje dovolilnic za parkiranje stanovalcev, ki jih izdajajo v glavni pisarni JP Ljubljanska parkirišča in tržnice na Kopitarjevi ulici 2.

Izdaja dovolilnic poteka samo ob sredah in petkih, in sicer:

- sreda: od 8.30 do 17. ure
- petek: od 8.30 do 13. ure

Stanovalcem ponujajo cenovno ugodno pridobitev parkirne dovolilnice, ki omogoča časovno neomejeno parkiranje na javnih površinah, ki so za to določene, vendar pa dovolilnica še ne zagotavlja prostega parkirnega mesta.

Tradicionalno čiščenje Ljubljanice ob zaključku akcije Za lepšo Ljubljano

Spomladansko okoljsko akcijo Za lepšo Ljubljano bomo sklenili v soboto, 23. aprila. Potapljači DPA Vivera bodo Ljubljano očistili predmetov, ki tja ne sodijo, na nabrežjih pa bomo med 10. in 14. uro z različnimi aktivnostmi družbeno odgovorne kampanje Človek, čuvaj svoje mesto ozaveščali o pomenu skrbi za naše skupne površine ter o nesprejemljivosti onesnaževanja Ljubljanice in njene okolice. Skupaj poskrbimo, da bo čista, zelena, urejena in solidarna Ljubljana zasijala v pomladnem soncu.

Pridružite se akciji Za lepšo Ljubljano tudi vi!

Gremo v knjižnico!

V Mestni knjižnici Ljubljana vabijo najmlajše, osnovnošolce in dijake ter tudi njihove starše in skrbnike k vpisu in rednemu obiskovanju knjižnic. Poleg izposoje knjig, igrač, risank, filmov in glasbe lahko v njihovih prostorih preživljate prosti čas ob igranju in branju. S predlogi za branje so vam na voljo v številnih knjižnicah v MOL in primestnih občinah. Poiščite jih na mklj.si, izberite sebi najbližjo in povabite svoje otroke: »Gremo v knjižnico!«

V Mestni knjižnici Ljubljana otrokom in mladim namenjajo posebno pozornost in z brezplačno članarino do dopolnjenega 18. leta zagotavljajo, da so knjige, literatura in umetnost enako dostopne vsem otrokom.

Natečaj za mlade Okusi s Plečnikovega vrta

Mlade, stare od 16 do 25 let, Muzej in galerije mesta Ljubljane vabijo k oblikovanju izvirnega recepta za Plečnikovo sladico. V njem se morajo znajti tudi sestavine s Plečnikovega vrta, denimo orehi, grozdje, češnje, jagode, jabolka, med, paradižnik, korenje, grah, fižol ter zelišča in začimbe sivka, rožmarin, majaron, origano, meta, limonska trava in žajbelj.

Izmed vseh prijavljenih bo strokovna žirija izbrala pet avtorjev najboljših receptov, ki se bodo s svojo sladico predstavili 3. junija na sklepnem dogodku v Plečnikovi hiši, kjer bo izbrana najboljša.

Zmagovalec kreativnega kulinaričnega natečaja bo poleg certifikata pridobil tudi možnost za udeležbo in predstavitev na delavnici in dogodku v okviru evropskega projekta UpCreate na prestižnem Beneškem bienalu od 14. do 20. novembra 2022.

Natečaj poteka do 1. maja 2022.

Obvestilo

Oskrba s pitno vodo je v letu 2021 potekala nemoteno in varno, epidemija na varnost oskrbe s pitno vodo ni vplivala.

JP VOKA SNAGA je pripravilo letno poročilo o skladnosti pitne vode na oskrbovalnih območjih v svojem upravljanju. V okviru notranjega nadzora je bilo v letu 2021 na vseh oskrbovalnih območjih, kjer izvajajo gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo, odvzetih 2637 vzorcev za redna mikrobiološka in 927 vzorcev za redna fizikalno-kemijska preskušanja ter 43 vzorcev za občasna mikrobiološka in fizikalno-kemijska preskušanja. Neskladnih z določbami Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17) je bilo 90 vzorcev. Nevarnosti za zdravje uporabnikov ni bilo. Letno poročilo je uporabnikom stalno dostopno na vokasnaga.si/informacije/kaksno-vodo-pijemo. Tam so na voljo tudi drugi pomembni podatki o oskrbi s pitno vodo.

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo potekale 8. in 15. aprila ter 13. in 27. maja na Zavodu RS za transfuzijsko medicino na Šlajmerjevi ulici 6. Več informacij na ztnm.si.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

10 let Odprte kuhne

MINA MOKAR

Iz lonca na levi diši po polnjenih paprikah, na desni cvrčijo pražena jetrca, malce naprej nam ponujajo pečenko krškopoljca, tamle z Michelinovo zvezdico ovenčan chef streže kaviar in ostrige, za nami pa je vrsta pred stojnico s slastnimi veganskimi dobrotami. Za priboljšek nas čaka težka odločitev med šmornom, fritulami ali štruklji, potem pa se s kozarcem bezgovega soka, domačega piva ali mehurčkov usedemo na stopnice pred Stolnico in poklepetamo z naključnimi sosedi. Že deseto leto se ob toplih petkovih popoldnevih Pogačarjev trg spremeni v kalejdoskop kuhinj in jedcev z vsega sveta, ki pridejo uživati v odlični hrani, pijači in družbi. Dober tek in še na mnoga leta!

Drzni ročno izdelani unikati

TAJDA KUŽNER

Na Trubarjevi cesti 15 je svoj prostor pod soncem našel prikupen rokodelski butik EvilEve. V njem vedno diši po sveži kavi in domači šabesi. Rokerka Eva Breznikar, ki je mikrofona zamenjala za kladivo in škarje, tam vse od začetne ideje do končnega izdelka z ljubeznijo ustvarja unikatne usnjene modne dodatke. Poleg ročno izdelanih torbic, zapestnic, uhanov, pasov, prstanov in drugih predmetov Eva v butiku predeluje tudi že nošene čevlje in torbice, ki potrebujejo ščepec drznosti in kanček elegancije. Njene domiselne kitarske pasove pa na velikih koncertnih odrih nosijo tudi rokarski velikani Guns N' Roses.

Šah mat v Mostecu

TAJDA KUŽNER

Na lesenih mizah pod visokimi drevesi okrepčevalnice v Mostecu več rekreativnih šahistov vsak dan razvije svoje šahovnice, pripravi ure in se vživi v svet kraljevske igre črnih in belih figuric. S prijateljskimi partijami si šahovski navdušenci tam krajšajo popoldneve ne glede na vreme in razpoloženje. »Spomladi, poleti, jeseni, pozimi – tukaj smo v vsakem letnem času. Odkar nam jo je zagodla korona, smo na prostem igrali tudi, ko je deževalo,« nam pove eden od igralcev. V toplejših mesecih pa se ozračje v Mostecu še dodatno ogreje, saj tam organizirajo šahovske turnirje. Takrat se za šah mat položaj na prostem poteguje več deset šahovskih entuziastov.

Križanke pod streho

JULIJA MILIĆ

Nekdanji samostan viteškega reda križnikov je v toplejšem delu leta izjemno priljubljeno prizorišče koncertov klasične in popularne glasbe, gledaliških predstav in drugih kulturnih prireditev. Žal pa jo je gledalcem, nastopajočim in organizatorjem velikokrat zagodlo vreme, saj stara pomična streha ni več delovala tako, kot bi morala. Po šestih letih čakanja – stara streha je bila poškodovana v snegolomu – so si lahko oddahnili. Križanke je namreč spet prekrila streha na močnih jeklenih stebrih, na katerih je napetih 1523 kvadratnih metrov platna. Gre za začasno najustreznejšo rešitev pred celotno prenovo letnega gledališča, ki omogoča brezskrbno organiziranje in obiskovanje dogodkov v vsakem vremenu.

POMAGA(J)MO JIM!

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je na predlog župana Zorana Jankovića na 30. seji marca letos sprejel sklep, s katerim ostro obsoja vse oblike nasilja, tako tudi napad na Ukrajino, in poziva k takojšnji ustavitvi vojne, mednarodno skupnost pa k okrepitvi dialoga za čim hitrejši diplomatski dogovor o vzpostavitvi miru. S tem se MOL pridružuje deklaraciji državnega zbora o razmerah v Ukrajini in iniciativi evropskih mest v podporo Ukrajini.

Vojaški napad na Ukrajino je ogrozil varnost in življenje nedolžnih prebivalcev in vodstvo MOL z županom Zoranom Jankovićem na čelu je izrazilo zaskrbljenost nad dogajanjem ter ostro obsodilo nasilje. Vsaka vojna je nesprejemljiva, najvišjo ceno v obo-roženih spopadih pa plačajo nedolžni civilisti.

Zaradi navedenega, predvsem pa zaradi zavarovanja življenja prebivalcev in prebivalcev Ukrajine, MOL poziva mednarodno skupnost k dosegu kar najhitrejšega diplomatskega dogovora in čimprejšnji vzpostavitvi miru v Ukrajini.

V MOL so se v preteklosti srečali tako z županom Kijeva kot tudi Moskve in imajo dobre odnose z obema prestolnicama. Z Moskvo so pobrateni vse od leta 2000, pred kratkim pa so začeli tudi pogovore o pobratenju s Kijevom. Verjamejo, da je sodelovanje med mesti še posebej pomembno, saj mesta med seboj izmenjujejo dobre prakse in širijo strpnost ter solidarnost.

Ljubljana je mesto, kjer živimo skupaj in spoštujemo različnost, vsa morebitna nesoglasja pa rešujemo po mirni poti, z veliko mero strpnosti, medsebojnega razumevanja in spoštovanja.

V MOL so se skupaj s svojimi javnimi podjetji in zavodi pridružili zbiranju pomoči za Ukrajino. Verjamejo, da bo ta vsaj nekoliko olajšala stiske, ki jih v teh tednih doživljajo meščanke in meščani Kijeva ter drugih ukrajinskih mest. Tistim prebivalkam in prebivalcem Ukrajine, ki so se in se še bodo pred vojno zatekli k nam, pa že pomagajo z vsemi svojimi možnostmi.

ZBIRANJE POMOČI

V MOL humanitarno pomoč zbira v Rdečem križu Slovenije, Območnem združenju Ljubljana, na Tržaški cesti 132 in v Škofijski karitas Ljubljana na Poljanski cesti 2.

ORGANIZACIJA POMOČI NA DRŽAVNI RAVNI

KLICNI CENTER

Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov je vzpostavil vladni klicni center, kjer so za pojasnila glede pomoči, ki jo Slovenija zagotavlja državljanom iz Ukrajine, na voljo strokovnjaki z različnih področij. Klicni center deluje vse dni v tednu od 8. do 18. ure. Za klice iz Slovenije je na voljo brezplačna telefonska številka **080/41 42**, za klice iz tujine **+386 1 478 7530**. Vzpostavili so tudi poseben e-naslov info.ukrajina@gov.si.

ZBIRANJE HUMANITARNE POMOČI

Vlada RS je odločila, da se bo vsa humanitarna pomoč, ki jo bo zbrala Republika Slovenija v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije in Slovensko karitas, zbirala v Logističnem centru na Rojah. Uprava RS za zaščito in reševanje bo nato skupaj z Evropsko komisijo organizirala konvoje pomoči z Roj na zbirne lokacije, ki jih je s sosednjimi državami Ukrajine že uskladila Evropska komisija.

FINANČNA POMOČ

Finančne prispevke posameznikov in poslovnih subjektov zbira Rdeči križ Slovenije in Slovenska karitas:

Rdeči križ Slovenije,
Mirje 19, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0310 0111 1122 296
Sklic: SI00 96889
BIC BANKE: SKBASIX
Namen: Pomoč Ukrajini
Koda namena: CHAR

Slovenska karitas,
Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0214 0001 5556 761
Sklic: SI00 875
Namen: SKUPAJ ZA UKRAJINO
Koda namena: CHAR

NAMESTITEV BEGUNCEV IZ UKRAJINE

Za namestitve beguncev je pristojen Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov, ki pripravlja seznam lokacij in ponudnikov nastanitve beguncev iz Ukrajine.
040/853 421
info.ukrajina@gov.si

KAJ SE ZBIRA

- pripomočki za osebno higieno
- kompleti prve pomoči, material za prvo pomoč
- hrana (rok uporabe vsaj pol leta, zapakirano v originalni embalaži)
- gasilska reševalna oprema: cevi, elektroagregati, črpalke ... (oprema mora delovati, biti varna za uporabo, ne sme biti poškodovana in znotraj roka uporabe)
- osebna reševalna oprema: gasilske čelade, rokavice, škornji (oprema mora delovati, biti varna za uporabo, ne sme biti poškodovana ter znotraj roka uporabe)

Vsa humanitarna in materialna pomoč naj bo pakirana ločeno po navedenih sklopih v primerni embalaži oziroma paketih (kartonaste škatle). Na embalaži naj bo jasno označeno, za kateri sklop gre.

Prenovljena cesta povezuje skupnost

JULIJA MILIĆ

V Kašlju so na prvi pomladni dan z odprtjem prenovljene Ceste španskih borcev naznanili zaključek obnove prometne in komunalne infrastrukture ter ureditve okolice. Sveže asfaltirana cesta, obdana z urejenimi zelenimi površinami, se na soncu ponosno bohota, še bolj ponosni pa so tamkajšnji prebivalci. Kaj vse jim je prinesla prenova?

Na območju so uredili meteorno kanalizacijo, obnovili vodovod in plinovod ter postavili električna omrežja. Nato je sledila ureditev javnih površin. Z novo krožno cesto so prebivalcem omogočili lažji dostop in boljše pretočnost. Ob poti je zdaj za prebivalce naselja urejeno parkirišče z nadstrešnicami ter dodatno parkirišče vzdolž ceste, namenjeno obiskovalcem. Notranjost naselja je zaprta za motorni promet, kar prebivalcem zagotavlja mirnejše okolje za življenje, druženje in povezovanje znotraj skupnosti. Sosesko še vedno obdaja veliko zelenja in narave, zato so jo temu primerno opremili tudi z lopami in vrtički za obdelovanje.

Ena izmed travnatih zelenic se je prelevila v otroško in športno igrišče. Otroci so se razveselili novih igrar, še posebno ogromnih plezal, toboganov in gugalnic, odrasli pa na novo nameščenih klopi, ki bodo ob prihajajočih toplejših dnevih dobro izkoriščene kot prostor za klepetanje in druženje. Prenovljena soseska se hitro širi in postaja vse prijaznejše bivanjsko okolje za nove prebivalce. V sklopu prenovitvenih del, ki jih omogoča Javni stanovanjski sklad MOL, so namreč do konca leta 2021 prenovili 10 stanovanjskih enot, v letu 2022 pa načrtujejo prenavo še 16.

V neposredni bližini pa že od septembra lani skupnost bogati Borc – odsluženi mestni avtobus, ki je bil prenovljen v skupnostni center (več o njem smo pisali v lanski oktobrski izdaji te revije). Svoja vrata je uradno odprl prav ob otvoritvi prenovljene ceste, ob kateri stoji, in že takoj dokazal, da uspešno opravlja svojo glavno nalogo – povezuje skupnost. Na dogodku se je zbralo ogromno nasmejanih obrazov različnih generacij – od mladih družin z otroki, ki so se najbolj veselili novih igrar, do starejših meščanov, hvaležnih za mirno in varno prenovljeno okolico. Z Borcem pa se v skupnost aktivno vključuje tudi vse več mladih, ki so tam našli svoj prostor in v (ter ob) njem z veseljem ustvarjajo, se družijo, učijo ter povezujejo. Odsluženemu avtobusu je v manj kot letu dni uspelo vzpostaviti podporno okolje za raznovrstne potrebe prebivalcev, v sosesko je vnesel živahnost in mladostno energijo ter večini prebivalcev prirasel k srcu.

Dogodek je z ognjeno-plesnim nastopom popestrila plesna umetnica Gea Erjavec, za glasbeno spremljavo na prireditvi pa je poskrbel Papirniški pihalni orkester Vevče. S svojim korakanjem in igranjem so oznanili nove začetke – pomladi, prenovljene soseske, skupnostnega prostora in novih priložnosti za druženje ter rast skupnosti.

Borc je namenjen mladim v Kašlju in njihovim družinam. Po načelih souporabe je na voljo tudi širši lokalni skupnosti v Četrtni skupnosti Polje, izvajalcem raznolikih izobraževalnih aktivnosti v Ljubljani ter mladim ustvarjalcem, ki želijo svoje znanje prenašati na druge. Mladi zmaji vabijo vse, ki jih zanima souporaba prostora, ki iščejo prostor za delavnice, izobraževanje, ustvarjanje v Ljubljani, naj pošljejo e-povpraševanje na majamgaspersic@mladizmaji.si.

ODSLUŽENEMU AVTOBUSU JE V MANJ KOT LETU DNI USPELO V SOSESKO VNESTI ŽIVAHNOST IN MLADOSTNO ENERGIJO. VEČINI PREBIVALCEV JE PRIRASEL K SRCU.

Celostna obnova podutiškega nadvoza

TAJDA KUŽNER

Podutik – mirno družinsko naselje, praktično v mestu in hkrati v objemu narave. Skozenj, po glavni Podutiški cesti, prek Kosez dostop do centra Ljubljane na eni strani in na drugi, le streljaj stran, dostop do priljubljenih izletniških točk v okoliških krajih, kot sta Dobrova in Polhov Gradec. Dom tako mladim družinam, ki so Podutik na novo vzele za svojega, kot starejšim parom, ki se jim je v srce vtisnil še takrat, ko so namesto glavnega nadvoza območje prekrivali travniki in gozdovi.

»Mi smo se v Podutik pred 35 leti preselili zato, ker je bilo tukaj tako lepo. Na kraju, kjer danes potekata glavna cesta in dotrajan nadvoz, je včasih rasel čudovit gozd, ki je dajal občutek življenja v raju,« nam nostalgичno pripoveduje starejša gospa iz okolice. Tako kot mnogi drugi Ljubljancani danes razpadajoč in iztrošen nadvoz nad severno ljubljansko obvoznico

gospa rada prečka za sprehod do Toškega čela ali pa za obisk kakega od bližnjih gozdov, kjer pogosto nabira gobe in borovnice. Podutičani se v pomladnih in poletnih mesecih radi zbirajo tudi ob Podutiškem bajerju, kjer si najbolj pogumni skok v vodo privoščijo že v aprilu. Številni od njih se do tja prek razpokanega podutiškega nadvoza sprehodijo peš ali pa se prek njega z veliko previdnostjo zapeljejo s kolesom.

Slabo stanje podutiškega nadvoza je zadnja leta krajanom povzročalo veliko skrbi. Luknje, razpoke in železje, ki je štrlelo iz ceste, res niso varna pot za številne otroke in mladino, ki tu vsak dan hodijo v šolo ali vrtec, prav tako se tu pelje tudi veliko dnevnih vozačev, ki prihajajo v Ljubljano na delo, v šolo in po opravkih. Načeti in nevarni nadvoz je bil leta predmet številnih pobud občanov in občank za obnovo.

A letošnje poletje jim bo zagotovo prineslo lepše in manj stresne dni. Predvidoma konec junija bo dotrajani nadvoz namreč nadomestilo prenovljeno cestišče z na novo urejeno semaforizacijo. To bosta na odseku od križišča z Ulico bratov Babnik do Ledarske ulice pospremila še nova kolesarska steza in pločnik, ki ju bodo povezali z že obstoječimi površinami za kolesarje na Podutiški cesti.

Sanacija objekta se je začela v začetku marca, ko bo končana, pa bo prebivalcem Podutika in obiskovalcem od drugod omogočila lažji dostop do mesta ter v jutranjih in popoldanskih konicah boljšo mobilnost. Površine bodo po prenovi prijaznejše tako za pešce in kolesarje kot tudi za okolje. Po njih bodo krajani lahko spet sproščeno in neovirano ter predvsem brezskrbno zakorakali v zeleno pomlad in zakolesarili v težko pričakovano poletje.

Hitreje do rezultatov krvnih preiskav

V Zdravstvenem domu Ljubljana so v začetku leta zagnali nov, avtomatiziran laboratorijski sistem za analizo vzorcev krvi. Uporabnikom zdravstvenih storitev bo občutno skrajšal čakanje na diagnostične rezultate, zaposlenim pa olajšal delo in jim zagotovil večjo varnost pred okužbami. Predstavila nam ga je mag. laboratorijske biomedicine, specialistka medicinske biokemije in vodja laboratorijske diagnostike v ZD Ljubljana Darja Pungertnik.

TAJDA KUŽNER

»S štirimi novimi analizatorji, ki so združeni v dvojice in povezani z avtomatiziranim laboratorijskim sistemom s centralnim krmiljenjem, smo združili biokemijske in imunokemijske preiskave. Ker je celotna nova analitska kompozicija dolga 12 metrov, je bil prostor, ki smo ga imeli na voljo do zdaj, zanjo premajhen. Zato smo združili dva prostora, kar je zahtevalo tudi prilagoditev vodovodne in električne inštalacije ter klimatizacije.« V času prenove laboratorija ZD Ljubljana ni imel na voljo nadomestne lokacije, zato je bilo za nemoten potek dela na starih analizatorjih potrebnega veliko načrtovanja in sodelovanja zaposlenih z ekipami, ki so izvajale gradbena dela in postavljale novi analitski sistem.

Njihova potrpežljivost in delo v zahtevnih razmerah sta bila nagrajena s tehnološko

najnaprednejšim modernim sistemom, ki lahko v eni uri na 700 do 800 vzorcih naredi več kot 50 različnih preiskav. Poleg tega pa omogoča tudi visoko stopnjo optimizacije celotnega procesa preiskav od vhoda vzorcev v sistem do samodejnega shranjevanja v hladilni enoti.

Novi laboratorijski sistem od zaposlenih zahteva dodatna znanja, ki so jih pridobili na izobraževanjih. Največ prednosti pa prinaša uporabnikom zdravstvenih storitev. »Nova pridobitev zagotavlja kakovosten laboratorijski rezultat v najkrajšem možnem času. Nujne vzorce zdaj lažje obravnavamo prednostno. Sistem porabi manjše količine vzorca krvi, v večini primerov pa tudi manjše število vzorcev.«

Spomenika prijateljstvu dveh jezikoslovcev

Od leta 2016 pred pravoslavno cerkvijo svetega Cirila in Metoda v središču mesta stoji kip srbskega jezikoslovca Vuka Stefanovića Karadžića. Doprni kip je bil poklon mesta Beograd in ustanove Vukova zadužbina MOL v spomin na prijateljstvo, ki sta ga gojila s slovenskim jezikoslovcem Jernejem Kopitarjem. Marca letos pa so v Beogradu odkrili kip Jerneja Kopitarja, ki ga je MOL z recipročno gesto poklonila mestu Beograd.

AJDA BORAK

Dragoceno prijateljstvo in sodelovanje med jezikoslovcema se je začelo na Dunaju davnega leta 1813. Kopitar, ki je bil takrat v evropskem prostoru že uveljavljen strokovnjak za jezikoslovje in je na Dunaju delal kot cenzor, je Karadžića, ki se je v to mesto zatekel kot begunec, že ob prvem srečanju sprejel z veliko simpatije.

Entuziastični samouk Karadžić se je v zgodovino zapisal kot oče modernega srbskega jezika, pot do tja pa mu je vsekakor pomagal tlakovati tudi Kopitar. Spodbujal ga je k zbiranju ljudskega blaga in proučevanju jezika, ga povezal s strokovnjaki, ga branil pred kritiki in mu pomagal objavljati prispevke v pomembnih strokovnih revijah. Skozi leta plodovitega strokovnega sodelovanja se je med njima spletel pristen odnos medsebojnega zaupanja in prijateljstva.

Ob odkritju Karadžićevega kipa, ki ga je ustvaril Peter Ubavkić, leta 2016 v Ljubljani se je MOL odločila za recipročno prijateljsko gesto. Na natečaju za izdelavo Kopitarjevega kipa je zmagala idejna rešitev akademskega kiparja Matjaža Počivalška. Spomenik Jerneja Kopitarja, ki ga je predsednik komisije, podžupan prof. Janez Koželj, opisal kot »tvarino, ki simbolizira pot iz votline k razsvetljenju, za katero sta potrebna napor in vztrajnost, kar sta bili značilnosti življenja in dela Jerneja Kopitarja«, od 23. marca letos stoji na trgu Mejik v bližini soseske Kopitarjeva gradina.

Jezikoslovca sta z medsebojnim sodelovanjem znatno prispevala k razvoju slovenskega in srbskega jezika v začetku 19. stoletja in ta dva kipa v dveh glavnih mestih bosta za vedno spominjala na to dragoceno prijateljstvo.

Labodji par zna poskrbeti zase

Pomlad je na Tivolski ribnik prinesla lepo presenečenje. Labodji par si je na podestu blizu iztoka iz ribnika ustvaril gnezdo, v katerem samica greje najmanj dve novi jajci. Tako kot druge živali pa tudi ptice za gnezdenje in vzgojo mladičev potrebujejo mir!

BERNARDA RUSJAN

Tivolski par, ki ga na tem območju lahko opazujemo že od lanske jeseni, si je vlogi razdelil tako, da labodka sedi na gnezdu in greje jajca, labod pa strumno varuje svoj podmladek pred radovednimi obiskovalci. Njegova bližnja srečanja s psi so se že nekajkrat sprevrgla v precej srdite spopade, zato ni dovolj, da imajo sprehalci pse le na povodcih, pametno je, da jih imajo ves čas pod nadzorom.

Ko se bodo iz jajc izlegli mladiči, bo izzivov za njihovo varnost še več, zato je območje blizu gnezda že zdaj zavarovano z ograjo in opozorilnimi tablamami. Ko boste obiskali Tivoli, prosimo, da se pticam ne približujete, jih ne vznemirjate in ne poskušate hraniti, saj imajo v okolici ribnika hrane na pretek. Le tako se bomo vsi kmalu lahko razveselili puhas tega labodjega naraščaja.

Labod grbec

- Sodi med velike ptice. Skupaj z vratom v višino meri od 140 do 160 centimetrov.
- Razpon njegovih peruti meri od 200 do 240 centimetrov.
- Prepoznamo ga po značilni grbi na čelu.
- Pogumna in izjemno zaščitniška ptica s šopirjenjem in sikanjem rada izraža svojo nejevoljo.
- Pri nas gnezdi od marca do maja.
- Samica lahko izleže od pet do sedem jajc, ki jih starša neustrašno varujeta pred vsiljivci.

Kmetije med bloki

Lokalno pridelana hrana je ena od največjih prednosti Ljubljane, s katero smo se zapisali na svetovni kulinarčni zemljevid. Na mestnih tržnicah in kmetijah so meščanom vsak dan dostopni sveže mleko, zelenjava, sadje in žita, z njimi pa se ponajboljše restavracije. Kmetovanje v urbanem okolju se v marsičem razlikuje od tistega na vasi, od vremena pa so enako odvisni vsi kmetje. Ko smo se konec marca odpravili na obisk ljubljanskih kmetij, je vremenska napoved po predolgemu sušnem obdobju končno obljubljal dež, ki so ga naši sogovorniki že nestrno pričakovali.

MINA MOKAR

Na ekološki kmetiji Bugar na Tacenski cesti 151 pridelujejo predvsem zelenjavo. Kmetijo, ki je stara že skoraj celo stoletje, vodi Darko Bugar, pri delu pa mu pomagata mama Marinka in žena Mojca.

»Po poklicu sem mizar. Po očetovi smrti leta 2001 smo na kmetiji, ki je imela prej vedno tri ali štiri krave, opustili hlev in postavili prvi rastlinjak. Kmetovanje mi je jemalo vse več časa, dokler nisem nazadnje obrti obesil na klin in postal kmetovalec,« nam je povedal gospodar, ki ima tik ob domačiji urejene rastlinjake, od koder sadike potujejo na tri Bugarjeve njive pod Šmarno goro.

Darko Bugar, ki na družabnih omrežjih redno objavlja utrinke s svojega posestva, je zelenjavo sprva prodajal kar v rastlinjaku: »Postavili smo mizo in kar sproti nabrali, kar je kdo hotel.« Pa se je sčasoma pokazalo, da bo bolje, če v poslopju ob družinski hiši uredijo trgovnico, ki deluje na zaupanje. Izdelki, pridelani na ekološki kmetiji Bugar, so na policah in v hladilniku označeni s ceno, kupci pa naberejo, kar želijo, in v priročni blagajni pustijo

denar. »Doslej so bili še vsi pošteni,« se je prijazno nasmešnil sogovornik.

Tipičen delovni dan na kmetiji pod Šmarno goro ne traja le osem ur. »Danes sem se zbudil ob pol sedmih, kakšno uro kasneje pa smo začeli delati. Potem pa se delo razpotegne čez ves dan,« je pojasnil urbani ekološki kmetovalec, ki goji 50 vrst zelenjave. Na vprašanje, ali si tu pa tam vzame dopust, je odgovoril: »Seveda si vzamem dopust. Pozimi gremo z družino na smučanje, poleti pa na morje. Na kmetovanje gledam bolj z očmi obrtnika in morda tudi zato, kar se dopusta tiče, nisem klasičen kmetovalec. Med kmeti je namreč še dandanes veliko takih, ki odmora ne poznajo.«

Mednje brez dvoma sodijo Feliks Dovč, ki ga vsi kličejo Srečo, in njegovi otroci. Ti z očetom v Savljah vodijo v zelenjadarstvo usmerjeno kmetijo Dovč. Glavo družine Dovč smo ujeli med delom na polju. Za droben trenutek se je ustavil in rekel: »A počitnice? Seveda sem si jih vzel. Ko sem bil mlad, pri osemnajstih.« In te počitnice so trajale tri dni? »Kje pa! Zjutraj sem šel na morje, zvečer sem bil že nazaj.« Ali kot je življenje na kmetiji povzela Marta Dovč: »Oče je bil meni in mojima bratoma Gašperju in Klemnu za vzor. Nikoli ni šel nikamor, svoje življenje posveča delu na kmetiji.

In mi, tudi če bi si želeli delati manj, tega ne moremo, kajti pri kmetovanju ni srednje poti. Ali delaš vse življenje ali pa se odločiš, da to ni zate in ne boš delal oziroma kmetoval.« Kakšen je torej njen dopust? »V nasprotju z očetom jaz grem na dopust, navadno za tri dni. Vedno pa imam pri sebi telefon, da lahko zadeve urejam na daljavo.« Tudi med našim obiskom se ni ustavila niti za hip. Dan je začela v trgovini, ki je pripeta kmetiji, nato je uspavala hčerkico, takoj ko smo se poslovili, pa je že odhitela k novim opravkom.

V trgovini kmetije Dovč na Saveljski cesti 87, ki je odprta vsak dan razen ob nedeljah, bi ljubitelji sadja in zelenjave lahko prebili ure in ure. Med založenimi policami se najraje smukajo otroci, ki jim prijazne prodajalke ponudijo korenčke, če ni prevelike gneče. »Ideja, da bi na kmetiji odprli trgovino, je bila moja,« je povedala Marta Dovč. »Pred tem sem izdelke prodajala na tržnici, kar je pomenilo

veliko natovarjanja in raztovarjanja, voženj, pripravljanja, postavljanja na stojnico, prodajo, po koncu tržnice pa spet nalaganje v avtomobil, vožnjo nazaj domov, znova raztovarjanje in zlaganje neprodanih stvari. Ko sem postala mama, sem si želela več časa prebiti doma in biti bližje družini, zato smo prodajalno odprli kar na kmetiji. Med epidemijo se je zanimanje za domače izdelke povečalo, zato smo povečali tudi trgovino.«

Ponudba je skoraj enaka kot pri velikih trgovcih, a precej bolj kakovostna. »Del zelenjave, ki jo prodajamo, zraste na naših njivah, drugo zelenjavo in tudi sadje dokupimo. Bili smo v precepu, ali naj v trgovini prodajamo samo svoje pridelke ali naj dodamo še ponudbo od drugod, torej iz tujine. Nazadnje smo se zaradi kupcev odločili za dokup kakovostne zelenjave in sadja. Dandanes si nekako ne moreš več privoščiti, da v trgovini s sadjem in zelenjavo ne bi imel

»OKOLI NAŠIH NJIV RASTEJO NOVE STAVBE, KI VSE BOLJ IZRIVAJO OBDELOVALNE POVRŠINE.«
GAŠPER DOVČ

bučk. Zdaj, ko ni sezona, jih kupimo, pri čemer dosledno pazimo na kakovost vsega, kar ponudimo našim kupcem.«

Marta Dovč poleg trgovine vodi še pripravljanje vložnin in slastnih omak, ki nastanejo iz presežkov domače zelenjave, njen brat Klemen pa zelenjavo vsak dan prodaja na osrednji ljubljanski tržnici in tržnici v Kosezah. Drug brat, Gašper, pa skrbi, da je na polju vse opravljeno.

Tudi Gašperja Dovča smo podobno kot očeta Feliksa za hip prestregli med delom na njivi v bližini domačije. Vprašali smo ga, kaj danes pomeni biti kmetovalec v Ljubljani. »Počasi bomo postali nezaželeni, kajti okolica je v Savljah vse manj primerna za kmetovanje. Tu nastaja urbano naselje, okoli naših njiv rastejo nove stavbe, ki vse bolj izrivajo obdelovalne površine.«

A ima lokacija kmetije na obrobju Bežigrada tudi svoje dobre plati. »Trgovino imamo v naselju, torej na dokaj prometnem kraju. Le tako lahko preživimo. Če se boriš, preživiš,« je razmišljal Gašper Dovč, medtem ko je v očetovi družbi na njivi sadil zelje.

Mestne kmetije se srečujejo tudi s svojevrstnimi težavami. Gašper Dovč, ki dneve preživlja na njivi, je pripomnil: »Vedno smo krivi za umazane ceste. Ja, kako pa naj gremo z njive s čistim traktorjem, če nimamo hidranta na polju? V tujini imajo to lepo urejeno, saj so mestne oblasti marsikje poskrbele, da imajo kmetje na njivah vodo, s katero pred odhodom na cestišče očistijo traktor.«

»A POČITNICE? SEVEDA SEM SI JIH VZEL. KO SEM BIL MLAD, PRI OSEMNAJSTIH. ZJUTRAJ SEM ŠEL NA MORJE, ZVEČER SEM BIL ŽE NAZAJ.«
FELIKS DOVČ

Nedaleč stran, na Saveljski cesti 106, je še ena trgovinica na kmetiji Novak. Kot so nam povedali domači, njihova družina kmetuje že več generacij. Poleg njive, na kateri gojijo zelenjavo, imajo tudi nekaj glav govedi. Del domačega mleka oddajajo v mlekarno, nekaj pa ga prodajo na domu. Ob sobotah prodajajo na tržnici, na domačiji pa so odprli še prodajalno na zaupanje. Uredili so kotiček, v katerem so zabojčki z njihovimi pridelki, tehtnica in blagajna. »Malo smo cincali, ali bi prodajalno odprli ali ne, pa smo se po razmisleku le odločili. Odločitev je bila pravilna, saj se je med epidemijo povpraševanje po domačih dobrotah povečalo. Kupci so se bali hoditi v večje trgovine, zato so raje prišli po zelenjavo k nam,« so povedali Novakovi.

O težavah urbanih kmetovalcev smo spregovorili tudi s Tonetom Čemažarjem, gospodarjem ekološke kmetije Pr' Konc v Klečah 25. »Sprehajalci psov po mestu hodijo z vrečkami in pobirajo, kar na tla spustijo njihovi psi. Ko pa pridejo v naš del mesta, na vrečke kar pozabijo, misleč, da so zdaj v naravi in da jim na naših travnikih ni treba več čistiti za psi. To nam ni všeč.«

Na kmetiji Pr' Konc, kjer imajo v hlevu okoli 30 glav živine, je ena glavnih dejavnosti mlekarstvo. »Nekaj mleka prodamo v dom starejših občanov, nekaj pa ga prodamo oziroma predelamo na kmetiji, saj delamo sir, skuto, maslo, jogurt ter kisle in sladke smetano,« nam je povedal Tone Čemažar. »Biti kmetovalec v Ljubljani je lepo, a naš dan je

Spomladanski pridelki ljubljanskih kmetij

- solata berivka
- solata ledenka
- motovilec
- radič
- brstični ohrov
- špinača
- mlada blitva
- nadzemna koleraba
- por
- mlada čebula
- redkvice
- šparglji
- mlado zelje

NI ŠE KONEC. OBRNITE STRAN!

bistveno drugačen od dni tistih, ki v hodijo v službo v mestu. Saj ne rečem, določeni poklici so prav tako naporni, a naši dnevi so odvisni od vremena. Trenutno je suša in prav nič ne moremo storiti, da bi bilo drugače. Kaj bo, ne vemo. A takega načina življenja smo vajeni in s tem živimo.«

V Trnovem pa smo se zapletli v prijeten popoldanski klepet z zakoncema Matejo in Andrejem s kmetije Peršin, tretjo generacijo trnovskih solatarjev. Andrej je legendarni prodajalec ljubljanske ledenke, ki sadike in zelenjavo na glavno tržnico pripelje s cizo. Ta je v Ljubljani izginjajoča vrsta. Poleg njihove obnovljene lepote na osrednji tržnici vidimo le še tisto, s katero Jani Čuda z Rakove jelše pripelje svoja zelišča. Andrej Peršin je bil torej pravi naslov za vprašanje o razliki med cizami in tricikli. »Ciza ima spredaj dve kolesi, primeš jo za ročaje in odpelješ. Z njo so na tržnico robo vozili bližnji kmetje iz Trnovega in Krakovega. Tricikel pa je

spredaj podoben cizi, zadaj pa ima sedež, ki je narejen kot kolo. S tricikli so v preteklosti na tržnico pridelke vozile branjevke iz bolj oddaljenih delov Ljubljane. Zdaj triciklov ni več. Leta 2003, ko sem prevzel obrt od očeta Mihaela in začel prodajati na tržnici, je zadnja imela tricikel Fani iz Sostrega. Črn tricikel, vedno oblečena v črno.«

Na cizi Andreja Peršina spomladi prevladujejo sadike, potem pride na vrsto različna zelenjava, med katero častno mesto zavzema ljubljanska ledenka, ki ji v Trnovem rečejo ajsarca. Ta je – poleg cize – zaščitni znak kmetije Peršin. »Je izredno okusna in od semena dalje vzgojena na naši kmetiji. Čvrsta, a hkrati delikatna in občutljiva za transport. Ko jo prenašamo z vrta do stojnice, z njo ravnamo skrajno previdno, kot z jajci,« opisuje Andrej.

Trnovo, kjer smo skrito med hišami našli kmetijo Peršin, pa je s cizo od osrednje tržnice oddaljeno komaj 15 minut.

Kdaj je najtežje priti do Vodnikovega trga? Andrej Peršin je nemudoma našel odgovor: »Ko je ljubljanski maraton. Takrat so že v soboto ali kak dan prej ceste polne ograj, med katerimi moram kar spretno vijugati s cizo, da robo pripeljem do cilja.« Beseda je nanekoliko tudi vreme. »Ta misel je sicer sposojena, a rad rečem, da ima kmetovalec štiri sovražnike. To so pomlad, poletje, jesen in zima,« je na tesno sožitje z letnimi časi opozoril Andrej Peršin.

Za konec pa nam je trnovski solatar povedal še tole: »Kako je biti kmetovalec v Ljubljani? Čista eksotika! Zadnjič smo kupovali priključek za manjši traktor, s katerim orjemo njivo. Pripeljali so ga iz Primorske in nam rekli, tako kot pač rečejo drugim kmetovalcem, naj povemo še sosedom, če bomo zadovoljni z izdelkom. Samo ozrl sem se naokoli, k stanovanjskim hišam in blokom tu v bližini, in med smehom vprašal – katerim sosedom?«

»KMETOVALEC IMA ŠTIRI SOVRAŽNIKE. TO SO POMLAD, POLETJE, JESEN IN ZIMA.«
ANDREJ PERŠIN

Ekološka kmetija Burgar

V samopostrežni trgovinici na Tacenski cesti 151 je hladilnik poln solat (berivke, motovilca, rukole, špinače, mlade blitve), tu sta še koleraba in črna redkev. Na policah trgovinice so različne domače moke, zdrobi, jajca, nekaj hišnih namazov in vložnin ter ekološka koruza za pripravo pokovke in omaka iz čilija. Na spletni strani **kmetija-burgar.si** lahko pridelke tudi naročite, tako da vas že naslednji dan, označeni z vašim imenom, pričakajo v trgovinici na njihovi kmetiji.

Kmetija Dovč

Trgovina na Saveljski cesti 87 je brez dvoma ena najbolj založenih, kar jih najdemo na slovenskih kmetijah. Poleg domače zelenjave, hišnih namazov, sirupov, marmelad in omak ponujajo tudi sadje in zelenjavo od drugod. Bi artičoke, toskanski ohrovt ali hišni ajvar? Ste za Dovčev čatni, domači sirup iz vijolične bazilike ali romanesko? Ni problema – pri Dovčevih imajo vse!

Kmetija Peršin

Andrej Peršin se bo iz Trnovega ravno v teh dneh po zimskem premoru znova odpravil na osrednjo ljubljansko tržnico. Na njegovi cizi bodo v časopisni papir ovite prve sadike zelenjave, med katerimi bo tudi znamenita ljubljanska ledenka, ki ji v Trnovem še danes rečejo »ajsarca«.

MIRO POTOČNIK

vodja Društva za podvodne aktivnosti Vivera

Ljubljana, reka skrivnosti

Ko se z roko dotaknem zemlje, vanjo posejem seme, me prevzame poseben občutek. Poveže me z naravo in spomni na vse modrosti, ki sta mi jih posredovala starša. Njune nauke sem spoznaval ob skrbnem raziskovanju naše kulturne dediščine. Spomnim se vznesenosti ob zbiranju starin za prvi etnografski muzej, ki ga je z izjemnim občutkom za ozaveščanje o pomenu zgodovine naših prednikov postavil moj oče v rojstni vasi Mala Nedelja v Prlekiji. Najverjetneje je to razlog, da sem se na svoji poklicni poti z vso občutljivostjo in radovednostjo podal v raziskovanje sveta pod vodno gladino.

Ideja za ustanovitev društva Vivera sega v čase nekdane skupne države. Znanje smo želeli prenašati na vse, ki jih je privlačilo potapljanje, in javnost ozaveščati o pomenu čiste vode. Podvodni svet sem raziskoval in občudoval z enakim vznichenjem kot takrat, ko mi je oče kazal etnografske predmete, ki jih je nabral na odlagališčih ali pa so mu jih prinesli krajani.

PODVODNI SVET JE ODSEV ŽIVLJENJA TAM ZGORAJ, POLN ODPADNIH MATERIALOV, KI KAŽEJO NA POTROŠNIŠKO BREZOBZIRNOST ČLOVEŠTVA.

Poslanstvo društva Vivera je širjenje zavedanja o lepotah podvodnega sveta, zaščita pestrega podvodnega življenja in še posebej varovanje okolja. Podvodni svet je vse bolj odsev življenja tam zgoraj, poln odpadnih materialov, ki kažejo na potrošniško brezobzirnost človeštva. Ljubljana me navdihuje od izvira na Vrhniki vse do izliva v Savo. Ko vstopi v Ljubljano in upočasni svoj tok, kljub mulju na dnu reke kaže brezobzirno podobo sodobnega človeka, ki vanjo odvrže vse, kar mu ne služi. Tu najdemo stare

avtomobile, kolesa, prometne znake, mize, stole, celo spominska obeležja.

Z izjemnimi potapljači našega društva smo se zato odločili, da se poklonimo tej reki in na dan Zemlje organiziramo čistilno akcijo. Letos bo potekala že 31. Vse, kar najdemo v vodi, si lahko obiskovalci in meščani kot opomin in odsev tega časa ogledajo na Čevljarskem mostu. Pri akciji, s katero ohranjamo lepote te edinstvene reke, sodeluje 50 potapljačev iz vse Slovenije. Potop zahteva izkušnje ter telesno in psihično pripravljenost. Ljubljana s svojo navidezno mirno površino pod vodo preseneča z močnimi tokovi, zato sta pomembna tudi sodelovanje in solidarnost. Iz reke pobereмо dve do štiri tone materiala, ki vanjo nikakor ne sodi. V sodelovanju z Voka Snago zbrane odpadke odpeljemo na deponijo.

Ljubljana je skozi stoletja spreminjala svojo strugo, a je bila vseskozi pomembna življenjska žila, ki je preživljala številne generacije. Pomembna plovna pot je bila že od antike dalje. Bogastvo reke lahko danes občudujemo v izjemnem in edinstvenem muzeju Moja Ljubljana na Vrhniki. Predmete, ki sem jih desetletja skupaj z družino skrbno prinašal iz reke, si lahko obiskovalci ogledajo v Narodnem muzeju Slovenije in Mestnem muzeju Ljubljana. Izvirajo iz zgodovine do današnjih dni. Deblak in najstarejše leseno kolo na svetu, oba iz Ljubljane, nas uvrščata na svetovni zemljevid ohranjanja kulturne dediščine. Ali je bila Ljubljana tudi daritvena reka, naj bo izziv za zgodovinarje in arheologe.

MOL, Javni zavod za turizem Ljubljana in druga javna podjetja so nam bili v vseh letih v veliko pomoč in podporo. Dan Zemlje je postal praznik vseh, ki želimo sobivati z naravo in reko Ljubljano ter tako pripomoči h kakovostnejši kulturni podobi našega mesta. Ekološki praznik vsako leto popestri uprizoritev Povodnega moža,

pri kateri sodelujejo nepoklicni igralci. S predstavo simbolno opozorimo na lepoto in usodnost reke Ljubljane. Naša prizadevanja je opazil svet in nam leta 2019 podelil mednarodno priznanje najpodvodna ekološka akcija.

Zato akcija, ki jo organizira potapljaško društvo Vivera, ni le čistilna, temveč tudi poklon reki z izjemno bogato zgodovino, ki jo moramo čisto predati prihodnjim generacijam.

PROF. JANEZ KOŽELJ

predsednik Društva zelenih nadzornikov Ljubljana

Varuhi mesta

Zeleni nadzorniki se ne ukvarjamo zgolj s čistočo javnih prostorov v mestu, ampak s splošno urejenostjo ulic, trgov, nabrežij, parkov in mestnih gozdov, saj ta vpliva na njihovo uporabnost, obstojnost in videz. Pri tem delu se ne oziramo na to, ali se nečednosti dogajajo na javnih ali zasebnih površinah, saj nas mesto zanima kot skupno dobro in javna domena, ki si jo vsi delimo. V tem smislu prostovoljno opravljamo neke vrste pomožno javno službo.

Dosti več kot z udeležbo na skupnih čistilnih akcijah smo k čistoči mesta pripomogli z izboljšavami košev, da ptice iz njih ne bi raznašale odpadkov, in ozaveščanjem lastnikov psov, naj čistijo za svojimi ljubljenci, še posebej na zelenicah in otroških igriščih. Dobro se zavedamo problemov, ko se na eni strani povečuje obseg vzdrževanja obstoječih in na novo urejenih javnih površin, na drugi pa za njihovo vzdrževanje primanjkuje sredstev in usposobljenih delavcev. Poleg tega so ravno zelene površine, parki in gozdovi vse bolj prizadeti zaradi naraščanja števila obiskovalcev mestne krajine, ki se tam sprehajajo, tečejo, telovadijo, sproščajo, igrajo, zabavajo ali umikajo pred tegobami mestnega življenja. Zato ni nič nenavadnega, da nas najbolj veseli pospravljanje in čiščenje gozdov, ki jih je še posebej ob glavnih poteh tudi lepo opazovati, kako rastejo in živijo. Ne moremo pa sami preprečiti odlaganja gradbenih odpadkov v gozdu sredi mesta in na črno urejenega parkirnega prostora na pobočju Grajskega griča.

Dobro se zavedamo, da je treba javni prostor ves čas urejati, vzdrževati in upravljati, saj mesto, ki se razvija, pravzaprav ni nikoli dovolj urejeno niti v celoti obvladljivo. Zeleni nadzorniki smo se povezali v prepričanju, da lahko več storimo, če ne kritiziramo in pozivamo javnih služb, naj bolje delajo, ampak če sami s svojim zgledom in skupnim delovanjem prispevamo k boljšemu bivalnemu

okolju. Če lahko kaj sami postorimo za mesto, se počutimo bolj izpolnjeni, saj se iz potrebe po lepo urejenem, snažnem in skladno oblikovanem okolju krepi tudi kultura sožitja in pripadnosti.

Smo prostovoljno društvo zanesenjakov, ljubiteljev narave in vsega lepega. Druži nas spoznanje o tem, da več kot storimo za okolje, več nam bo to povrnilo in bolj nam bo služilo. S svojim delovanjem, skupinskimi akcijami in opozorili se vključujemo v delo mestne uprave. Pomagamo ji predvsem z različnimi koristnimi pobudami in preverjenimi informacijami s terena. Glede na odzive sklepamo, da je še premalo zaupanja v dobronamernost naših opozoril, da nas imajo za nergače, včasih celo za konkurenco. V društvu namreč opravljamo naloge okoljskih redarjev ter oglednikov javnega prostora in mestnega zelenja. Pristojnim poročamo, kje je iz objestnosti uničeno ulično pohištvo, kje

DRUŽI NAS SPOZNANJE O TEM, DA VEČ KOT STORIMO ZA OKOLJE, VEČ NAM BO TO POVRNILO IN BOLJ NAM BO SLUŽILO.

so poškodovani prometni znaki, obledele zebre ali kolesarske talne oznake, zablatene ali povožene zelenice, poškodovani tlaki na pločnikih, posušena mlada drevesa, neprimerno vzdrževana ali obrezana drevesa, pohojene grmovnice in razrita gozdna tla, uničena in zažgana drevesa in nedovoljena odlagališča odpadkov ob cestah in v naravi.

Včasih, kadar se ob naših opozorilih dalj časa nič ne zgodi, ukrepamo tudi sami. Na lastno pobudo zasadimo nova drevesa, obrežemo moteče vejeve z zasebnih vrtov, popravimo kakšno ograjo, umaknemo oviro, zasilno popravimo klop, med drugim smo že polepšali manjši park, posekali veliko razrast škodljivega japonskega dresnika in za bodočo plažo očistili zaraščen rečni breg. Nekatere manjše popravke in urgentne ukrepe, na katere bi predolgo čakali, opravimo raje kar sami v duhu skupnostnega urejanja prostora v javno korist.

MARJAN STRLE

član upravnega odbora Turističnega društva Barje

Kako organiziramo čiščenje Barja

Ljubljansko barje je življenjski prostor številnih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Poleg klimatskih sprememb in intenzivnega kmetijstva ga obremenjujejo tudi sprehajalci, kolesarji in vodniki psov, ki se ne ozirajo na hrklost tega edinstvenega ekosistema. Ljudje v naravo odvržejo prazno embalažo in zaščitne maske, ne pobirajo kakce svojih ljubljencev, brezskrbno opazujejo kučke, ki preganjajo divjad, za dober selfi pomendraj zaščitene rastline ali pa v jarek ob poti odvržejo pokvarjene hladilnike in poln prtljajnik starih gum. Zaradi takšnih sebičnežev imamo polno dela tisti, ki za njimi čistimo.

Turistično društvo Barje nima želje po množičnem turizmu, ki bi k nam pripeljal polne avtobuse obiskovalcev. Naš cilj je predvsem ohranjanje naravne in kulturne dediščine našim zanamcem in tistim, ki cenijo lepoto narave, živali in rastlin. Zato je tudi Čistilna akcija na Barju, ki jo z Javnim zavodom Turizem Ljubljana in Četrtno skupnostjo Rudnik organiziramo vsako leto, več kot le pobiranje smeti in odpadkov. Po opravljenem delu je to tudi prijetno srečanje starih in novih prijateljev, ki poleg hvaležnosti dobijo še skromno malico in spominske majice.

Z organizacijo čistilnih akcij imamo veliko izkušenj. Radi jih delimo s komerkoli, ki bi želel slediti našemu vzoru. Od MOL najprej pridobimo dovoljenje za uporabo javnega prostora, nato pa teden dni pred akcijo prireditev prijavimo policiji. Javno podjetje Voka Snaga nam priskrbi vreče za odpadke in poskrbi za njihov odvoz. Gasilci PGD Barje poskrbijo za nevarne odpadke, ob poteh pa pobirajo tudi napolnjene vreče in jih odpeljejo do zbirališč. Lovci nam označijo mesta, kjer se zadržuje divjad, da je udeleženci ne bi motili.

Marca komisija društva pregleda celotno območje Barja, na zemljevidu označi onesnažene predele in naredi načrt čiščenja. Obvestilo o čistilni akciji objavimo na spletni in Facebook strani Turističnega društva Barje in Četrtni skupnosti Rudnik, gospodinjstvom v okolici pa razpošljemo še letake.

Na dan čistilne akcije se zberemo na Sejmišču Barje na Ižanski cesti 303. Zabeležimo si ime na vseh udeležencev, ki so za čas trajanja akcije nezgodno zavarovani, saj nam je mar za njihovo varnost in zdravje. Razdelimo jim tudi zaščitne rokavice, vreče za smeti, odsevne jopiče in zemljevid z označenim predelom, ki naj ga očistijo. Posebno skrbno izberemo skupine, ki čistijo okoli Plečnikove cerkve v Črni vasi, okoli spomenika v Kozlerjevi gošči ter po bregovih Išiče in Farjevca.

ČISTILNA AKCIJA NA BARJU JE MNOGO VEČ KOT LE POBIRANJE SMETI IN ODPADKOV.

Med udeleženci čistilnih akcij prevladujejo staroselci z Barja. Zelo si želimo, da bi se nam pridružilo več novih sosedov, ki jih iskreno vabimo, a je odziv na žalost skromen. Veseli pa nas, da se akciji vsako leto pridružijo mlade družine iz mesta in nam nesebično pomagajo čistiti. Čeprav so iz čisto drugačnega okolja, imajo čudovit odnos do narave.

Ob koncu akcije predstavniki Voka Snage odpadke takoj odpeljejo na deponijo, pristojnim organom pa sporočimo lokacije nevarnih odpadkov. Pred leti smo zapisali, da je nesnage v naravi vsako leto manj in da je odnos ljudi do našega okolja vse boljši, letos pa smo ob sprehajalnih in kolesarskih poteh spet zaznali veliko več odpadne embalaže in drugih smeti kot prej. Razočarani smo bili tudi nad novimi divjimi odlagališči hišnih in komunalnih odpadkov. Zato smo letos v okviru akcije Za čisto Ljubljano organizirali že 18. Čistilno akcijo na Barju.

V Turističnem društvu Barje opazamo tudi rekreativce, ki med tekom ali sprehodom pobirajo smeti. V zahvalo jim podarimo majice Turizma Ljubljana in knjižice o barjanskih rastlinah. Da smo res dobri varuhi okolja, pa priča tudi prva nagrada, ki smo jo med več kot 40 društv iz vse Slovenije leta 2019 osvojili na vseslovenskem natečaju za najboljšega organizatorja čistilnih akcij.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališča MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Kar je nam samoumevno, je njej nadrealno

Souzan Ali je sirska umetnica, avtorica in publicistka, ki je iz režimu podrejene Sirije ob pomoči organizacije ICORN v Ljubljani našla zatočišče. Lepo je videti naše mesto skozi njene oči. Lepo se je spomniti, kako prijetno je življenje tukaj, in se zavedeti, da tukajšnja mirnost in udobje nista tako samoumevna, kot se nam zdi. Souzan je bilo življenje in delo v Siriji popolnoma preprečeno. Danes se počasi vrača in prebuja v nove možnosti, ki ji jih ponuja novo življenje. Na najino srečanje je prišla s svojo zvesto spremljevalko, psičko Sisi.

AJDA BORAK

Kako se spominjate svojega življenja v Siriji pred začetkom vojne?

Prihajam iz Latakije, lepega obmorskega mesta blizu turške meje. Imam veliko družino: dva brata in sestro. Vojna mi je vzela enega brata. Iz Latakije sem odšla študirat v Damask. Vojna se je začela, ko sem bila stara 26 let. Pred vojno je Sirija cvetela, kulturno življenje je bilo bogato, tam so nastopali španski, italijanski, francoski ... umetniki. Danes tega ni več. V Damasku, kjer živi sedem milijonov prebivalcev, sta le dve gledališči! Njun program je popolnoma podvržen režimu. Ni svobode, ni napredka, ni razvoja, ni kulture.

Iz Sirije ste v Ljubljano prišli prek neodvisne organizacije ICORN (Mednarodna mreža mest zavetišč). Ste tukaj našli svoje zatočišče?

Zadnjih 15 let sem živila v Damasku. Že dobro desetletje tam divja vojna. Življenje je podvrženo islamskemu režimu, ki prežema vse pore. V Ljubljani sem vsekakor našla zatočišče pred vojno, ne pa pred svojimi spomini na življenje v Siriji. Ti me preganjajo ponoči in podnevi. Tukaj mi je res všeč. Všeč mi je, da je mesto tako zeleno, všeč mi je Ljubljana, pa grajski hrib in Tivoli. Všeč mi je, ko vidim, da tukaj ženske vozijo kolesa. Jaz ne znam voziti kolesa, v Damasku jih ženske ne vozijo. Strah jih je, da bi jih ljudje na cesti zasmehovali, jim morda celo

škodili. Všeč mi je, da se pari na cesti poljubljajo, da prijatelji brezskrbno posedajo na odejah pod drevesi v Tivoliju. Všeč mi je, da so ponoči ulice in ceste razsvetljene. Vsak večer grem na dolg sprehod po mestu. Všeč mi je, da imam ves čas v stanovanju elektriko. Vsega tega v Damasku ni. Mirnost in počasnost Ljubljane mi zelo ustrezata. Začela sem pisati dnevnik o življenju v Ljubljani. Morda enkrat postane knjiga.

V Siriji ste bili publicistka, delali ste na radiu, sodelovali z gledališčem, napisali kar tri pesniške zbirke. Vaša dela so med drugim prevedena v nemščino, flamščino, francoščino, kurdščino in angleščino.

Tako je. Bila sem zelo dejavna v kulturi. Kolikor si pač lahko dejaven, če je vsaka tvoja beseda pod lupo strogega, okornega islamskega režima. V Damasku sem sicer študirala novinarstvo in psihologijo. Vendar naš študij ni takšen, kot ga poznate tukaj. Tudi študij je popolnoma podvržen režimu. Freuda in Junga sem, na primer, brala doma, za zaprtimi vrati. Na fakulteti se o njunih teorijah nismo učili.

Založnike za svoje pesniške zbirke sem iskala zunaj Sirije; prvo, Ženska v mojih ustih, sem izdala v Italiji, drugo, Želim si te ubiti v kraju, ki naju ima rad, v Egiptu, tretjo v Londonu. Moja monodrama Arabic Kohl (arabsko črtalo za oči)

»TUKAJ LJUDI ZANIMA, KAJ DELAM, KAKO DELAM. ZANIMA JIH VSEBINA MOJEGA DELA. V SIRIJI NI ZANIMALO NIKOGAR.«

ni bila nikdar uprizorjena v Siriji. Je pa leta 2019 dobila zlato priznanje na mednarodnem festivalu v Kartagini.

Tukaj ljudi zanima, kaj delam, kako delam, zanima jih vsebina mojega dela. V Siriji ni zanimalo nikogar. Takoj sem doživela topel odziv in se z umetniškimi vodjo Mini teatra že dogovarjam za uprizoritev svojega novega dramskega dela Naj vidim svojo smrt, ki bo prevedeno v slovenščino. To je moja luč, moje upanje.

Iz države, kjer svoboda govora ne obstaja, v center svobodne Evrope ...

Res je. Pa vendar sem se šele zdaj zavedela moči jezika. Slovenščine ne razumem, tudi angleščina mi ne gre tako zelo dobro, da bi lahko izrazila vse, kar imam povedati. Težko je, ko se človek ne more izraziti, pa čeprav končno živi v državi, kjer bi lahko povedal vse. Iz Sirije sem zbežala pred vojno, pa sem spet zelo blizu vojne, tokrat v Ukrajini. Vendar se novicam o tem izogibam. Raje uživam v lepih, preprostih, vsakdanjih stvareh.

Nasilje najlažje preprečimo pri izvoru

V Društvu za nenasilno komunikacijo so prepričani, da problem nasilja lahko rešujemo samo s celostnim pristopom. Zato kot prva humanitarna organizacija ponujajo pomoč tudi tistim, ki nasilje povzročajo.

ALENKA KLUN

Povzročitelji nasilja pogosto mislijo, da bodo na tak način dosegli svoje. Da jih partnerke ali partnerji ne bodo mogli zapustiti, če jih bodo izolirali, jih očrnili pred drugimi, jim onemogočili stike z družino in prijatelji, jih ustražovali in jim vzeli ves denar. Pa to seveda ne drži. S takšnim vedenjem bližnje samo odpravljajo od sebe. Ti bodo prej ali slej našli način, da jih zapustijo, in izgubili bodo tisto, kar jim je najpomembnejše.

V Društvu za nenasilno komunikacijo pomagajo tudi povzročiteljem nasilja. Vsako leto jih sprejmejo več kot 700. Nekateri se nanje obrnejo sami, večino pa napotijo institucije, denimo centri za socialno delo in sodišča. Zanje izvajajo programe, kot so individualna svetovanja ter skupinski treningi socialnih in starševskih veščin. »Najprej obravnavamo njihova prepričanja o nasilju in moči, saj mnogi verjamejo, da je vsaj včasih uporaba nasilja upravičena, da zaradi svojega značaja ne morejo ravnati nenasilno, da ne počnejo nič tako hudega ter da so za njihovo nasilno vedenje krivi drugi, ki jih izzivajo,« pojasnjuje predsednica društva Katja Zabukovec Kerin.

Ker je večina povzročiteljev nasilna v intimnih partnerskih odnosih in družini, se veliko pogovarjajo tudi o porazdelitvi moči med spoli, o tradicionalni delitvi vlog v odnosih, o enakosti

in spoštovanju. Tako jih pripravijo na učenje veščin nenasilja, ki jih morajo pridobiti, da bodo ljudje okrog njih, pa tudi oni sami bolj varni. Program izvajajo v devetih krajih po Sloveniji, daleč največ vključenih povzročiteljev pa prihaja iz Ljubljane.

Sogovornica se spominja, da v času ustanovitve društva žrtve nasilja niso mogle dobiti tako rekoč nikakršne pomoči. V Sloveniji je bilo znanja o nasilju malo, ukrepa prepovedi približevanja še ni bilo, prav tako ne varnih hiš ali programov za delo s povzročitelji. Zdaj, četrto stoletja kasneje, žrtvam pomagajo z namestitvami v varne hiše, individualnim svetovanjem, pomočjo otrokom in mladim, s svetovalnico za žrtve spolnega nasilja ter socialnim zagovorništvom in spremstvom na različnih institucijah, kot so centri za socialno delo, šole, vrtci, materski domovi in domovi za starejše. Med svoje najpomembnejše dosežke pa štejejo skupnost, ki jo soustvarjajo.

Verjetnost, da bodo osebe, ki doživljajo nasilje v intimnih partnerskih odnosih, izpostavljene nasilju, se je v času epidemije močno povečala. To so zlasti ženske in njihovi otroci, pogosto pa tudi starejši in ljudje z ovirami. Družine

preživljajo več časa skupaj, več je dejavnikov tveganja in manj možnosti umika, še posebno v majhnih stanovanjih, zaradi česar je lahko nasilja več, pojavlja pa se tudi v odnosih, kjer ga prej ni bilo.

»Žrtve nasilja, ki se že sicer pogosto srečujejo z družbeno osamitvijo, imajo še manj možnosti za stike s sorodniki in prijatelji, ki so jim v podporo. Tako še težje načrtujejo svoj umik in še težje poskrbijo zase, saj je socialna mreža lahko velik vir moči, informacij in pomoči,« opozarja Katja Zabukovec Kerin in poziva, da moramo biti v teh časih posebej pozorni tudi na tovrstno dogajanje v naši okolici. Prav je, da pokličemo policijo na 113, ko slišimo ali sumimo, da se dogaja nasilje. Morda smo edini, ki lahko to storimo.

»Živimo v času, ko mnogi z nasiljem dejansko izsilijo svoje. Ljudem se ne ljubi ukvarjati z njimi in jih ne ustavljajo, se jih ustrašijo ali pa enostavno obupajo, odstopijo od svojih načel in popustijo. In tako se vsak dan znova učimo, da nasilje pogosto deluje, vsaj na kratek rok. Tudi naši politični odločevalci so na tem področju izjemno slab zgled. Čaka nas še veliko dela,« je sogovornica sklenila pogovor.

Ko sumite ali slišite, da se v vaši okolici dogaja nasilje, pokličite policijo na telefonsko številko 113. Pomoč Društva za nenasilno komunikacijo lahko vsak delavnik med 8. in 16. uro poiščete na telefonskih številkah 01/434 48 22 in 031/770 120, kjer jim lahko pustite tudi sporočilo. Pišete jim lahko na e-naslov **info@društvo-dnk.si**. Več informacij o programih Društva za nenasilno komunikacijo za žrtve in povzročitelje nasilja pa najdete na njihovi spletni strani **društvo-dnk.si**.

LJUBLJANČAN

Tone Kompare pravi, da je čudaštvo drugačnost, ki si jo človek upa živeti in ji slediti. O tem je lani izdal celo knjigo z naslovom Kako sem postal čudak. Sam svoje čudaštvo že skoraj 20 let živi kot trnovski župnik v župniji sv. Janeza Krstnika, ki obstaja od leta 1785 in v kateri je nekoč služboval pisatelj in intelektualec Fran Saleški Finžgar. V cerkvi, pred katero je France Prešeren prvič zagledal Primičevo Julijo in ji posvetil svoje najlepše pesmi. In v župnišču, ki mu je bil sosed naš največji arhitekt Jože Plečnik.

BOŠTJAN NARAT

»TRNOVO JE, ZGODOVINSKO GLEDANO, PREDMESTJE LJUBLJANE. VČASIH JE MESTO ZALAGALO Z ZELENJAVO IN DRUGIMI PRIDELKI.«

Župnija Trnovo, župnija sv. Janeza Krstnika, je polna zgodovine. Kako se počutite kot duhovnik v fari s tako bogato preteklostjo?

Ko sem prišel sem, o tem nisem veliko razmišljal, saj se je imenovanje zgodilo precej nepričakovano. Leta 2000 sem zaključeval svojo 20-letno službo v Logatcu, takrat smo imeli odprtje Doma Marije in Marte, doma za starejše. Dogodka, ki je zelo lepo uspel, se je udeležil nadškof Franc Rode in očitno mu je ostal v spominu. Ko je namreč dve leti in pol za tem nepričakovano umrl trnovski župnik Janez Pogačnik, me je imel na seznamu kandidatov za njegovega naslednika. Najprej je, kolikor vem, poskusil pri nekaterih drugih, a so vsi imeli določene dvome, celo strahove. In potem sem prišel na vrsto jaz. Ponudba me je presenetila, vzel sem si nekaj dni za premislek, nato pa sem jo sprejel. In še danes sem tu.

Omenili ste dvome. Vi jih niste imeli, drugi pač. Od kod mislite, da izvirajo ti dvomi in strahovi? V čem je trnovska župnija drugačna, katere so njene posebnosti?

Trnovo je, zgodovinsko gledano, predmestje Ljubljane, včasih je mesto zalagalo z zelenjavo in drugimi pridelki. Ko pa so zgradili bloke, se je trnovski živelj precej spremenil. Nastala je nekakšna bipolarnost – na eni strani staroselci, na drugi strani pa tisti, ki so prišli od vsepovsod in tu, tudi v kontekstu župnije, iskali svoje mesto v novem okolju. Potencirana vaškost in blokovska sodobnost sta se tu srečevali in to dvojnost je bilo treba nekako preseči. Ampak jaz se ob svojem prihodu s tem ozadjem in zgodovino nisem ukvarjal. Sem tak človek. Jaz sem prišel, da bi deloval tako, kot čutim, zmorem in znam. V tem smislu sem bil čudaški. Nikoli nisem želel iz nekih taktičnih razlogov tu igrati dvojne vloge.

Ampak to dvojnost ste, če vas prav razumem, čutili na začetku. Danes ni več tako poudarjena?

Ni, ker so vsi na neki način dobili enako. Vsak se je lahko vključil v župnijo. Zato se je to nekako izravnilo.

Ljubljana ima 25 župnij. Je med vami kakšna posebna vez? Se družite, organizirate kakšne »ljubljske« dogodke? Znotraj verske dinamike je tega povezovanja seveda veliko. Ljubljana je razdeljena na dekanije. To so sektorji, znotraj katerih so župnije redno v stiku. Na ravni celega mesta je tega morda malo manj, gotovo pa ob kakšnih večjih projektih, praznovanjih in podobnem stopimo skupaj.

Ljubljana ima tako kot večina Slovenije izrazit katoliški značaj, je pa tudi večversko mesto. V kakšnem odnosu ste s predstavniki drugih verskih skupnosti?

Mi smo srečni – tu imam v mislih svojo generacijo –, da smo študirali teologijo po drugem vatikanskem cerkvenem zboru, ki je uveljavil načelo »edinstvo v različnosti«. Zame je bilo to sobivanje, to sodelovanje že od vsega začetka zelo sproščeno. Hodili smo v protestantsko cerkev k molitvi, z oktetom bogoslovcev smo večkrat peli ob pravoslavnih praznikih. To sproščenost čutim tudi

»**POS LANSTVO VSEH VERSKIH SKUPNOSTI JE, DA VPLIVAJO NA CELOTEN MESTNI ŽIVELJ, DA USTVARJAJO ODPRTOST IN SPOŠTOVANJE TER PREBUJAJO ZADNJA VPRAŠANJA ŽIVLJENJA.**«

danes. Seveda je marsikaj odvisno od konkretnih oseb na konkretnih položajih. Nekateri so bolj odprti za sodelovanje, drugi pač manj. Je pa poslanstvo vseh verskih skupnosti, da vplivajo na celoten mestni živelj, da ustvarjajo to odprtost, spoštovanje in prebujajo zadnja vprašanja življenja. Vsi smo od enega vira, vsi smo od Gospoda Stvarnika in vsi se k njemu vračamo, vmes pa pač iščemo pot, ki bo za nas boljša.

Dom Janeza Krstnika, dom za starejše, je vaš »otrok«, vaš projekt. Pa ni prvi. Omenili ste že Dom Marije in Marte, ki ste ga ustanovili v času službovanja v Logatcu. Skrb za starejše zaseda v vašem pastoralnem delu izjemno pomembno mesto. Kakšno je sicer vaše mnenje o našem odnosu do starejših? V zadnjih letih se je na primer pojavil pojem starizem – družba, ki ji vlada imperativ večne mladosti in lepote, starost pa odriva na rob.

Družba, ki ima tak odnos do starosti, je zaostala družba. Vsak človek in vsaka družba se po kakovosti merita v tem, kakšen odnos imata do otroka in do starega človeka. Kristus pravi: Kar ste storili kateremu od mojih najmanjših bratov, ste storili meni. Tu ima v mislih prav otroke in starostnike. Se pravi, da se s tem odnosom meri tudi naš odnos do Boga. In če tega odnosa ni, je to groza za prihodnost. Večna mladost, lepota in uspeh, o katerih ste govorili – vse to je v resnici zelo kratkoročen projekt, ki pa ga družba žal spodbuja. Človek bi bil rad popoln, hkrati pa prav to, kar ga dela popolnega, zavrača. To je razklan človek, ki ni razrešil osnovnega vprašanja življenja.

Menda kdaj pa kdaj peljete katerega od stanovalcev doma v mesto na sprehod. Kam greste?

Odločitev prepuščam stanovalcu. Eden si želi na Špico, drugi ob Ljubljano. Odvisno. Ali pa mi reče neka gospa, da bi šla rada v Stolnico, ker se je tam poročila. In me veseli, da greva tja in da lahko doživi spomine na dogodek, ki je bil pomemben za njeno življenje.

Pa vi? Kateri so vaši najljubši koticiki Ljubljane?

Sem lokalpatriot, zato izberem Eipprovo. Bi si pa želel, da bi ulica spet dobila svoje staro ime, da bi postala Cerkvena.

Enajst let, med letoma 2003 in 2014, ste bili direktor Ško-fijske karitas Ljubljana. Kakšne so bile vaše izkušnje? In zakaj ste to opustili?

Moje izkušnje so raznovrstne. K vprašanju karitativnosti sem pristopil drugače, kot je morda razumljeno institucionalno. Moje načelo je bilo prostovoljstvo. Enajst let sem delal zastonj, moj edini privilegij je bila uporaba službenega avtomobila, svojega sem ob selitvi v Ljubljano namreč prodal. Karitativne institucije bi po mojem morale delovati po tem načelu, saj se tako precej bolj prepletejo s skupnostjo. Drugo vprašanje pa je bilo, kako prejemnike pomoči spodbuditi, da bodo dali od sebe tisto, kar zmorejo. To je največji zalogaj in tu smo po mojem pogrešili. Karitativno delo je mnogo več kot pomoč v hrani, oblekah in podobnih dobrinah.

Če se vrneva na začetek vaše poti: vaš spiritual, mentor za duhovno življenje, Jože Vesenjaki, je bil mnenja, da niste za duhovnika. Zakaj ga niste upoštevali?

Ta moja narava izvira iz mojega otroštva. Moj oče je bil invalid, mama delavka. Živelim smo težko. Zato smo morali otroci že pri 12 ali 13 letih sprejemati odločitve odraslega človeka. Ta pogum in odgovornost sta mi ostala. In tudi glede duhovniškega poklica

»**PRIŠEL SEM, DA BI DELOVAL TAKO, KOT ČUTIM, ZMOREM IN ZNAM.**«

sem odločitev sprejel sam. Vsak od nas je orodje v Božjih rokah in Bog nas različno pelje skozi življenje, tako da nas pripravlja in oblikuje, da nekoč dokončamo tisto poslanstvo, tisto nalogo, ki nam je bila dana. Nikoli pa nisem prenesel epigonstva, posnemanja – ker je to naredil ta, bom pa še jaz. To je v meni vzbujalo odpor. Vedno mi je bila blizu originalnost.

V mladosti ste zelo radi igrali nogomet. Kaj pa danes, ste navijač? Greste na tekmo, navijate za Olimpijo?

(*Smeb*) Če ne bi bil duhovnik, bi bil morda poklicni nogometaš. Levo krilo. Rad sem igral in bil sem dober. Pri 13 letih sem padel na ledu in poškodba me je oddaljila od športnih poti. Pa nisem nikoli obžaloval. Kar sem lahko v življenju naredil kot duhovnik, je bil optimalen klic in odgovor. Sem pa nogomet intenzivno spremljal, še v času Jugoslavije sem znal na pamet vse klube in vse igralce prve lige. Danes sem se od tega oddaljil. Pogrešam lokalno pripadnost. Ko smo v mojih časih igrali tekmo Mengeš : Bela Krajina, je bilo jasno, da smo v prvi ekipi fantje iz Mengša, v drugi pa iz Črnomlja. Tega že dolgo ni več.

Za svoje novomašno geslo ste izbrali »Silna je moč molitve.« Zakaj prav to geslo in kako ga razumete danes, po vseh teh letih?

V moji družini smo zvečer vedno molili. Da smo lahko preživeli in da so starši lahko sedem otrok dostojno spravili h kruhu, je bil čudež. Ta stavek se mi je verjetno tudi zato globoko zarezal v dušo. Danes smo preslabo duhovno opremljeni, premalo je tega duhovnega pretoka, postali smo preveč sterilni, življenje je brez tega ubogo, res ubogo. Človeštvo hoče narediti nebesa na tem svetu, ampak to je neumno. Tukaj nebes ni. Nebesa so, če se to življenje v celoti integrira z ljubeznijo. Ljubezen je odgovor na vse. In naj v tem duhu tudi zaključim. Vesel in ponosen sem, da sem duhovnik. Moje temeljno poslanstvo je, da oznanjam: vsi ljudje in celoten kozmos morajo postati ljubezen.

Prisrčen smeh in prijetno kramljanje se razlegata po prostorih dnevnih centrov aktivnosti za starejše. Nalezljiva pozitivna energija je pri njih doma prav vsak dan, so povedali člani, ki z zadovoljstvom obiskujejo raznolike programe na sedmih lokacijah v mestu. Tam lahko sodelujejo pri gibalnih in sprostitvenih vajah, aktivnostih v naravi, delavnicah vseživljenjskega učenja, kulturnih in umetnostnih dejavnostih ter številnih drugih priložnostnih aktivnostih.

Pri obiskovalcih dnevnih centrov aktivnosti za starejše so najbolj priljubljeni športni programi, ki jim pomagajo ohranjati vitalnost. To so različne telovadbe, denimo klasična telovadba, vaje 1000 gibov, vaje za ravnotežje, proti osteoporozi, za hrbtenico, plesne vaje, pilates, taj čí, bothmer gimnastika, jorobika, tibetanske vaje, namizni tenis, badminton. O dobri kondiciji članov pričajo tudi podatki, da so lani opravili kar 22 pohodniških

Zelo raznolik program aktivnosti dopolnjujejo s predavanji in izobraževanji o premagovanju strahov, čustvovanju, krepitvi mišic medeničnega dna, pomenu joge, varnosti v domačem okolju, pogovori o ljubezni, nasveti o negi kože in zdravem načinu življenja, pa zagotovo še nismo vsega našteali. Centri torej pripovedujejo številne zgodbe, v njih pa pripravljajo tudi različne razstave.

Starostnikom, ki obiskujejo dnevne centre aktivnosti, prav zares nikoli ni dolgčas, odlično pa se odzivajo tudi na aktualne razmere. Med epidemijo koronavirusa so za varnost te občutljive skupine poskrbeli s prilagajanjem velikosti skupin velikosti prostorov v posameznem centru, nekaj svojih aktivnosti pa so s prostovoljci prenesli na splet ter tako ohranjali dobro voljo in družabno življenje svojih članov. »Živim sama, ampak zaradi vas, vaših klicev, sporočil

namreč spodbujajo pri izbiranju aktivnosti in tudi iskanju mentorjev zanje. Več kot polovica srčnih prostovoljcev je upokoencev, kar daje programu dodano vrednost, z mlajšimi prostovoljci pa krepijo pomen medgeneracijskega sodelovanja.

Ko govorimo o moči sodelovanja, naj omenimo še tesno povezanost dnevnih centrov aktivnosti za starejše z lokalnimi društvi, organizacijami in javnimi zavodi, skupaj s katerimi organizirajo srečanja, izobraževanja in javne nastope. Festival športa starejših je le en od takih projektov. Zanimivo je tudi Urbano vrtičkanje z babico in dedkom, projekt, ki mlajše in starejše meščane spodbuja k aktivnemu preživljanju prostega časa v naravi, organizirajo pa ga v sodelovanju z Zavodom za oskrbo na domu.

Poslanstvo centrov je krepitev in ohranjanje samostojnosti ter telesnega in duševnega

Katja Krivec je vodja programa dnevnih centrov aktivnosti za starejše, ki jih želi razširiti po vseh četrtnih skupnostih. Ključ do uspeha vidi v participatorni metodi, ki članom omogoča soustvarjanje programa, spodbuja njihove potenciale in vzbuja občutek pripadnosti. Odgovorila nam je na nekaj kratkih vprašanj.

Aktivnosti, ki jih ponujate v programih dnevnih centrov aktivnosti za starejše, med udeleženci in prostovoljci spodbujajo različne vrednote. Katere bi postavili v ospredje?
Zaposleni, prostovoljci in člani dajemo velik poudarek vrednotam, kot so solidarnost, enakopravnost, prostovoljstvo in sodelovanje. V centrih so res dobrodošli vsi, skupaj pa se trudimo, da bi se pri nas tudi dobro počutili.

Epidemija jo je zagodla dogodkom v živo. Tudi vi ste imeli manjši obisk, a ste program kljub oviram izvajali v prilagojenih okoliščinah in ga dopolnili z virtualnimi aktivnostmi. Ste v tem času zaznavali več stisk in težav starejših?
Epidemija je žal zarezala v vse pore našega življenja. Prav starejši, predvsem tisti, ki živijo sami in imajo šibko socialno mrežo, so bili v tem obdobju zagotovo najranljivejši člen v naši družbi. In še vedno so. Obiskovanje centrov je za marsikoga postal način življenja in edina socialna mreža, ki se je čez noč pretrgala. Zato so se pojavile številne stiske, kot so strah, negotovost, obup, tesnoba in ne nazadnje osamljenost, ki je bila že pred epidemijo občuten družbeni problem. Zaradi

osamljenosti so se povečale zdravstvene težave, poslabšalo se je tudi psihofizično počutje naših udeležencev, in to stanje s koncem epidemije ni kar izzvenelo. Za številne starostnike smo bili zaposleni edini socialni stik v tem težkem obdobju.

Delujete tudi kot infotočka za starejše. Na katerih področjih so najbolj ranljivi ter kje potrebujejo največ pomoči in usmeritev?

Dnevni centri aktivnosti za starejše so z leti postali infotočke, kjer lahko obiskovalci na enem mestu dobijo večino informacij glede svojih osnovnih življenjskih potreb. Tu lahko dobijo tudi konkretno pomoč pri uveljavljanju svojih pravic in reševanju stisk. Največkrat iščejo pomoč in usmeritev na področjih zdravstvenega varstva, stanovanjske problematike, institucionalne oskrbe, pomoči na domu, prehrane, digitalnega opismenjevanja, pravnih nasvetov in finančnih izzivov.

Informacije o lokacijah in programih dnevnih centrov aktivnosti za starejše so na spletni strani dca-ljubljana.org.

Smeh, ki ne šteje let

ANA PISAR ČIVČIĆ

izletov in 20 kolesarskih tur po Ljubljani in bližnji okolici. Zelo obiskane so delavnice vseživljenjskega učenja z vajami za urjenje spomina in logike, pritegnejo jih učenje tujih jezikov, med katerimi so celo grščina, latinščina, korejščina, arabščina, japonščina in kitajščina, računalništvo, digitalna fotografija, uporaba pametnih telefonov, literarno debatni krožek, slovenščina in književnost, zgodovina, geografija, psihologija, filozofija, astronomija, astrologija, kaligrafija in kreativno pisanje. Tudi za sprostitvene delavnice joge, šen zen gonga, či gonga in meditacije je veliko zanimanja.

in vsebin, ki jih lahko vsak dan spremljam, se ne počutim osamljeno. Vem, da je tu nekdo, ki me ima v mislih. Iz srca sem vam hvaležna,« je le ena izmed mnogih lepih in iskrenih zahval, ki so jih organizatorji programa prejeli v času omejenih družabnih stikov.

Se sprašujete, kdo poganja kolesje vseh omenjenih aktivnosti? Poleg redno zaposlenih z dnevnimi centri aktivnosti sodeluje še približno 150 prostovoljcev, njihovo število pa se nenehno povečuje. Razlog je participativna metoda. Strokovni sodelavci centrov člane

zdravja starejših, podpora pri vztrajanju v svojem domačem okolju in samostojnem odločanju o lastnem načinu življenja. Ljudem s starostnimi telesnimi in duševnimi spremembami pomagajo pri obvladovanju vsakdanjih nalog, navezovanju socialnih stikov, ohranjanju vključenosti v družbeno dogajanje, preprečevanju osamitve in izključenosti ter političnem angažiranju. Brez dvoma lahko prikimamo, da svoje poslanstvo s svojimi strokovnimi delavci, prostovoljci in zadovoljnimi obiskovalci opravljajo dobro in iskreno.

DNEVNI CENTRI AKTIVNOSTI ZA STAREJŠE V LETU 2021

1299

članov

63 različnih
aktivnosti

8926
prostovoljskih ur

84,5 %
žensk

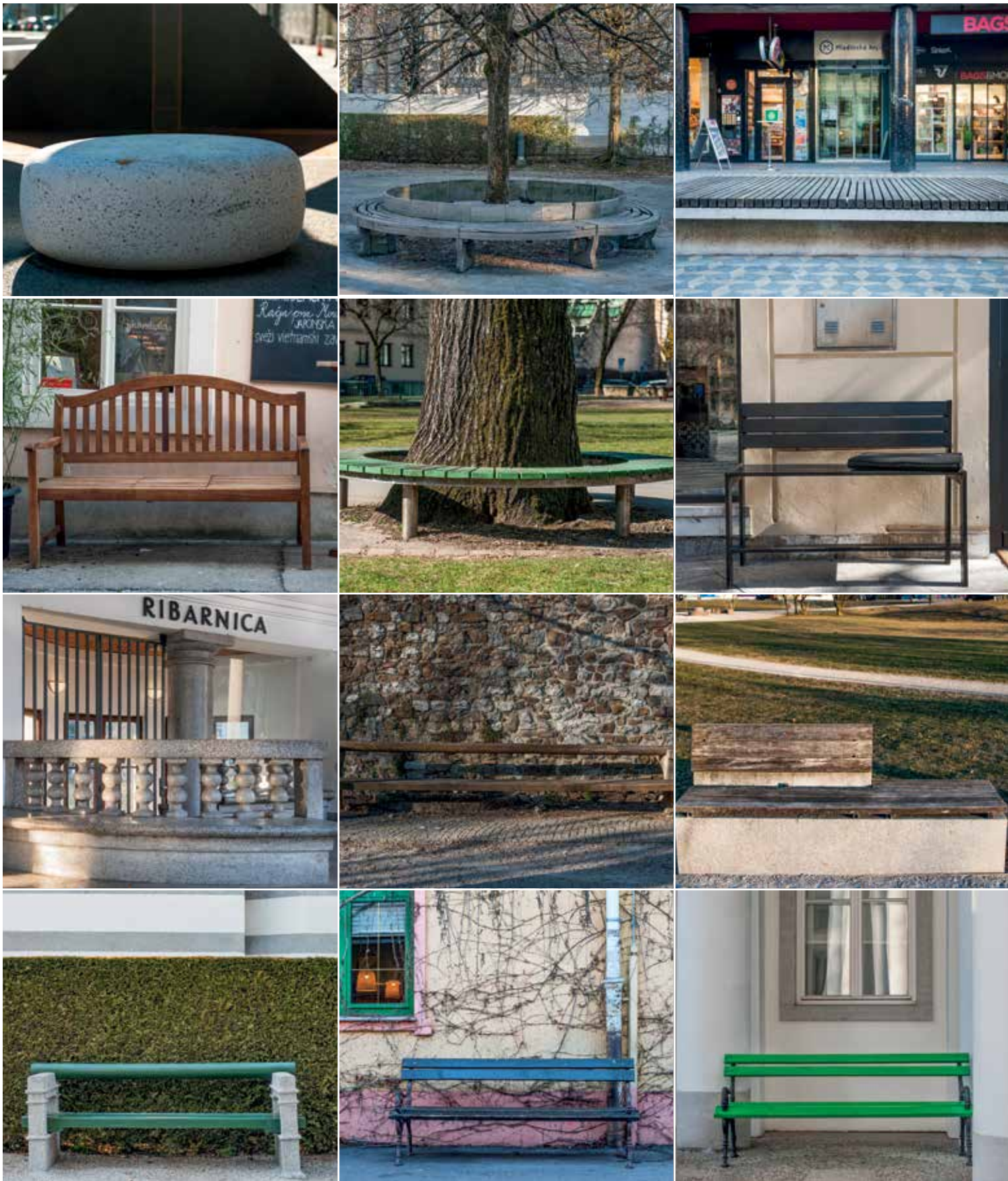
14,5 %
moških

16 članov, starejših
od 90 let

72 let
povprečna starost

KAKO JE NASTALA PLEČNIKOVA KLOP

Ob robu Plečnikove promenade v Tivoliju, ene njegovih najbolj prepoznanih ureditev v Ljubljani, so bile sprva postavljene tipske litoželezne klopi. Kasneje je takratna mestna oblast mojstru Plečniku naročila izdelavo načrta za klop, ki bi kljubovala vandalom. Tako je nastala znamenita Plečnikova klop, ki pa je niso postavili le na promenadi, ampak tudi drugje v Tivoliju, na Ljubljanskem gradu in ob Ljubljani. Plečnik si je dal eno prinesiti celo na vrt ob svoji hiši v Trnovem.

KOLIKO KLOPI JE POSTAVLJENIH PO LJUBLJANI

Na javnih zelenih površinah je postavljenih kar 3276 klopi. Največ, 294, jih je v parku Tivoli ter ob Poti spominov in tovarštva, kjer lahko počijete na 264 klopeh. Izgled klopi in pravila umeščanja v prostor določa Katalog cestne opreme in uličnega pohištva za urejanje javnega prostora MOL.

VZDRŽEVANJE KLOPI

Za vzdrževanje klopi na javnih površinah po mestu skrbi javno podjetje Voka Snaga. Nove klopi postavljajo ob prenovah cest, ulic in parkov ter ob pobudah meščanov, ki lahko predlagajo tudi popravila. Včasih so lesene dele klopi v zimskem času sneli z nosilcev, zdaj pa to ni več praksa. Pričakovana življenjska doba klopi je okvirno pet let za zelene in bele klopi, za macesnove klopi v naravnih barvah pa deset let.

Dobimo se na klopci

So nepogrešljiv del ljubljanskih parkov, ulic in drugih javnih površin. Tu so, ko se želimo malce ustaviti in si odpočiti, lahko so prizorišča pomembnih življenjskih dogodkov in tihe opazovalke ljubezni, žalosti, pričakovanja, razočaranja in veselja. Vsakemu od nas se je vsaj ena za vedno vtisnila v spomin. Klopce so odlični pobudnik druženja, zato poiščite najbližjo in odprite revijo Ljubljana. Morda pa se kdo ustavi in poklepeta z vami.

KAJA BENKO

Na mestnih klopcah si zaljubljeni izmenjujejo prve sramežljive ljubezenske dotike. Mamice in očki jih izkoristijo za hitro menjavo pleničk in malico za malčke, kasneje pa na njih z varne razdalje opazujejo svoje otroke pri igri. Mladi se na njih družijo in kujejo zaveznitva, v času testov in izpitov pa se klopce spremenijo v prave šolske klopi. Knjižni molji se na njih potopijo v svet besed, starejši pa si odpočijejo med spreedom, opazujejo vrvež okoli sebe ter poklepeta z znanci in naključnimi mimoidočimi. Nekateri pa v objemu narave le v tišini obujajo spomine na lepe čase.

Na sprehodu skozi Tivoli ne moremo spregledati Plečnikovih klopi, ki spremljajo Jakopičevo sprehajališče in druge poti, ki se vijejo po parku. Na otroškem igrišču ob Tivolskem ribniku in čolnarni so postavljene edinstvene bele klopi, ki jih ne najdemo nikjer drugje v mestu. Ob prenovi igrišča, ki je že v teku, jih bodo predvidoma 26 prenovili in vrnili na stara mesta pod košate krošnje dreves, od koder imajo mamice in očki dober pregled nad igrali in peskovniki.

Tudi v stanovanjskih soseskah klopce povezujejo ljudi. Na zelenicah med bloki so največkrat nameščene klopi tipa rast. To si tiste majsko zelene klopce tipične zaobljene oblike, na katere najprej pomislimo, ko govorimo o klopeh. Za nekatere bi lahko rekli, da imajo kar stalno rezervacijo. Družba starejših stanovalk blokovega naselja se na primer vsak dan dobi na »naši« klopci, pokramlja o najnovejših novicah, izmenja novice o dogajanju doma in pri sosedih, nato pa vsaka odhiti naprej po vsakdanjih opravkih. Popoldne jo zasedejo starši, ki na

svež zrak pripeljejo svoje otroke. Medtem ko se otroci igrajo, se na klopci spleta prava prijateljstva, ki trajajo tudi še potem, ko otroci nimajo več časa za druženje med bloki. In kar je najpomembnejše, vsi v okolici vedo, čigava je katera klopca, in bogne da, da bi jo zasedel kdo drug.

Pa zavijmo še na eno najbolj priljubljenih rekreacijskih površin v mestu, Pot spominov in tovarštva. Na 34 kilometrih poti je postavljenih kar 264 klopi tipa Ljubljanska klop, nekatere imajo naslon, druge ne, namenjene pa so predvsem kratkemu postanku in okrepčilu na poti po zelenem prstanu okoli Ljubljane.

V središču mesta ne morete zgrešiti velikih kvadratnih lesenih klopi na kamnitih podstavkih, ki stojijo na postajališču Konzorcij na Slovenski cesti. Idealne so za odlaganje torb in vrečk med čakanjem na avtobus, zelo pa so priljubljene tudi med mladimi, saj jim dajejo dovolj prostora za klepet, nekaterim pa tudi za kratko poležavanje.

Klopce se nam v vsakdanjem hitenju po mestu zdijo samoumevne, a hitro opazimo, če katere ni več na njenem mestu, in se veselimo vsake nove. Čeprav se zdi, da ni neprimerne prostora za klop, je treba pred vsako postavitvijo razmisliti o okolju, kjer naj bi stala, in upoštevati številne dejavnike od vremenskih vplivov do ljudi, ki bodo na njih sedeli. Če razmere to omogočajo, na MOL radi prisluhnejo tudi pobudam meščank in meščanov, ki si želijo novih ali popravljenih klopi za druženje. Klopce so namreč prostor spletnja prijateljstev in ustvarjanja spominov, zato skupaj poskrbimo, da bodo dolga leta služile svojemu namenu. Uporabljajmo jih spoštljivo in jih ohranimo tudi za tiste, ki bodo nanje sedli za nami.

V zadnjih dveh letih je tudi pri nas vidno naraslo število hišnih ljubljencev. Psa ali mačko ima kar vsak tretji odrasli Slovenec. S tem na trg prihajajo številni novi izdelki in storitve zanje. Kar nekaj idej se je v minulih mesecih razvijalo tudi v Ljubljani.

BARBARA BOH

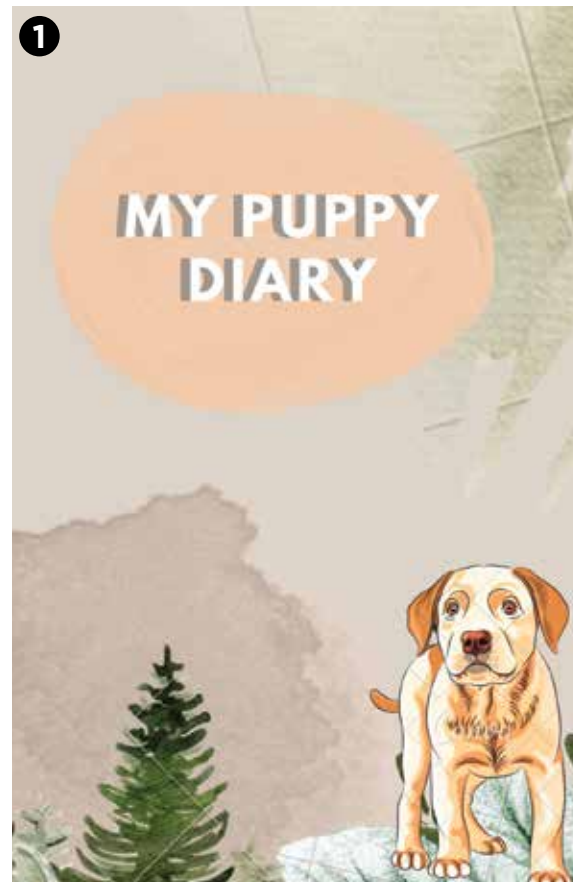
Med epidemijo se je za nakup ali posvojitev psa ali mačke, z željo, da bi jim kosmatinci polepšali dneve in tedne, preživete doma, odločilo več ljudi kot običajno. Obenem so se pokazali tudi nekateri novi izzivi, ki so jih mlade bodoče podjetnice znale dobro izkoristiti. V okviru projekta Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji – PONI LUR pod okriljem Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije so oblikovale nove, inovativne izdelke in storitve, namenjene prav kosmatincem.

V negotovih časih je podpora, kakršno agencija, ki že 20 let spodbuja inovativnost in podjetništvo, ponuja v okviru projekta, več kot dobrodošla, povedo udeleženske. Največji plus sta zagotovo štirimesečna zaposlitev in popolno podporno podjetniško okolje, v katerem so pridobivale nekatera ključna znanja. Seveda veliko pomenita tudi socialna varnost in mentorska podpora pri razvoju poslovnih idej. Ob pomoči uspešnih podjetnikov in strokovnjakov za različna področja so v nekaj mesecih pridobile znanje o razvoju poslovne ideje, izdelavi poslovnega modela in načrta, marketinških in promocijskih aktivnostih, poslovni komunikaciji, upravljanju IKT, pridobivanju virov financiranja, pa tudi osnovna pravna in finančna znanja. Torej vse, kar je nujno potrebno za uspešen vstop na trg. Po štirih mesecih so tako pripravljene, nekatere že dejavne na trgu, druge tik pred tem, da odprejo vrata svojim strankam.

Eva Kastelic in Anja Troha sta pod blagovno znamko Chasing the Tale razvili vsaka svojo idejo.

PRI RAZVOJU POSLOVNIH IDEJ VELIKO POMENITA TUDI SOCIALNA VARNOST IN MENTORSKA PODPORA.

Eva spominsko knjigo za pasje mladičke, Anja pa spletno akademijo za vzgojo in šolanje psov. Obe lahko najdete na chasingthetaleacademy.com. Urška Markovič se je zaradi svojega muhastega muca Odina lotila izdelave igračk in modnih dodatkov pod blagovno znamko Crazy Cool Cat. Ponudbo najdete na platformi Etsy ali trgovini na Facebooku facebook.com/crazycoolcatshop. Tudi Manca Aljančič, ki odpira pasji salon Dolgodlakar, se na samostojno pot podaja po zaslugi svojega psa, ki sliši na ime Bobo, saj ta zaradi svoje bujne pričeske potrebuje pogost obisk frizerja.

① Eva Kastelic je idejo za »mladičkasti« dnevnik – spominsko knjigo za pasje mladiče dobila, ko je skrbela za psičko Sass. Ta je morala do svojega 10. meseca starosti zaradi pravil uvoza ostati v Sloveniji, preden je lahko letela k svoji novi lastnici v Avstralijo. Ker ta ni bila udeležena v mladičkinem zabavnem, igrivem in prirščnem »otročtvu«, ji je Eva želela povzeti pomembne trenutke.

② Ker pri mucu Odinu igrače, kupljene v trgovini, niso nikoli dolgo »zdržale« ali pa preprosto niso bile zanimive, jih je Urška Markovič začela izdelovati sama. Da je igrača še bolj zanimiva, je napolnjena z ekološko mačjo meto, ki jo Urška vzgaja na domačem vrtu. V njeni spletni trgovini pa najdete tudi zanimive mačje modne dodatke.

③ Anja Troha s spletno akademijo za vzgojo in šolanje psov rešuje problem preobilnih informacij o vzgoji psa na internetu, namenjena pa je vsem lastnikom in ljubiteljem psov, ki potrebujejo usmeritve pri vzgoji ali si želijo povečati nabor veščin svojega hišnega ljubljencev.

④ Manca Uljančič je s svojim dolgodlakim Bobom obiskala nemalo salonov za pse in vedno je imela občutek, da je pri tej storitvi prostor za napredek. Salon za nego psov z imenom Dolgodlakar bo temeljil predvsem na bolj osebnem pristopu do psa in tudi do njegovega lastnika, ki bo v času celotne nege v salonu več kot dobrodošel.

Nove podjetniške ideje

Najkrajše ljubljanske ulice

V Ljubljani je kar 1623 poimenovanih cest in ulic. Najdaljša, Zaloška cesta, je dolga skoraj devet kilometrov. Kaj pa najkrajše ulice v mestu? Morda jih še nikoli niste niti opazili! Čeprav merijo le nekaj deset metrov, skrivajo marsikatero zanimivost.

TINA DEU

Gerberjevo stopnišče

Tudi stopnišče je lahko ulica. Najlepši dokaz za to je Gerberjevo stopnišče, po katerem se s Kongresnega trga po 26 stopnicah spustimo do Ljubljanice. Ime je dobilo po Gerberjih, lastnikih hiše na vrhu stopnišča, ki je bila zgrajena po velikem ljubljanskem potresu. V letih 1929–1930 je stopnišče uredil Jože Plečnik in na njegov konec v sredino postavil prepoznavno ulično svetilko. Takrat je dobilo tudi železno ograjo, ki jo je Plečnik pred izgradnjo Tromostovja prestavil s Francovega mostu, predhodnika srednjega mostu. Naš najbolj znani arhitekt je že takrat predvidel, da se bo Gerberjevo stopnišče nekoč izteklo v most za pešce. In danes nas res pripelje na Ribjo brv, od koder lahko nadaljujemo sprehod po najkrajših ulicah mesta.

Vodna steza

Če prečkate Ljubljanico in zavijete proti Čevlarskemu mostu, ste že čisto blizu ulice, ki velja za najkrajšo v mestu. To je Vodna steza, ki s svojimi 22 metri dolžine povezuje Gallusovo nabrežje s Starim trgom. Čeprav je ulica kratka, lahko na njej posedite, celo nekaj pojedete in popijete – najpogosteje se po njej sprehajajo natakariji v rdečih predpasnikih priljubljenega bistroja Romeo, ki ima na Vodni stezi del svojega letnega vrta. V 16. stoletju je bilo na tem prostoru pokrito mestno kopališče, ki je prav tako veljalo za središče družabnega življenja. Čeprav bi si morda mislili, da je ime najkrajše ulice v Ljubljani povezano s tistim časom, so jo za Vodno stezo poimenovali šele leta 1876 iz povsem preprostega razloga: po njej si, kot bi mignil, pri Ljubljanici.

Medarska ulica

Če jo mahnete do Magistrata in pot nadaljujete proti Stolnici, se boste kmalu znašli na ljubljanski ulici z najbolj sladkim imenom. To je Medarska ulica, ki povezuje Ciril-Metodov trg z Mačkovo ulico in s svojimi 36 metri dolžine prav tako sodi med najkrajše mestne ulice. Svojega imena ni dobila po medovitih trajnicah, ki v polkrožnih lončkih visijo s pročelij hiš in so namenjene mestnim čebelam – takšnih je po Ljubljani še cel kup –, ampak so jo poimenovali po prodajalcih medu, ki so svoj čas tam ponujali svoje dobrote. Konec 19. stoletja je v Ljubljani potekala živahna prodaja medu – na debelo so ga prodajali na Kongresnem trgu, za domov pa si med, vosek in druge medene izdelke lahko kupil prav na Medarski. Prodaja na drobno se je končala leta 1901, ostalo je le ime, ki še danes spominja na ulične sladke čase.

Kastelčeva ulica

Najožja izmed ulic, ki lahko zaokroži vaš sprehod, je slabih 40 metrov dolga Kastelčeva ulica, po kateri se s Trubarjeve pri restavraciji Čompe spustite do Petkovškovega nabrežja. To je ena od ulic, ki jo Ljubljančani redko opazimo, medtem ko jo imajo turisti za posebej slikovito. Morda zaradi grafitov na fasadah sosednjih hiš ali starega načina tlakovanja z rečnimi prodniki, ki ga v Ljubljani skoraj ni več. Na prelomu v 20. stoletje so Ljubljančani Kastelčevo ulico poznali pod imenom Dolinska ulica, nato pa so jo leta 1923 poimenovali po Mitji Kastelicu, ustanovitelju in uredniku Kranjske čbelice. Kastelic je bil tesno povezan s to sosesko, saj je bil lastnik dveh hiš na Poljanah. Obe sta se porušili v potresu, tako da nas danes nanj v Ljubljani spominja le še ta ozka ulica, ki nosi njegovo ime.

Na območju MOL predvidoma do 15. maja podjetje Flycom Technologies snema kategorizirane občinske ceste. Snemanje cest poteka v okviru projekta Zajem in obdelava podatkov o stanju cestnega omrežja in pripadajočih ureditev v upravljanju MOL, s katerim urejajo in osvežujejo podatkovno bazo o cestah in cestnih sredstvih. Snema se iz vozila dacia duster kovinsko oranžne barve s črno zapisanim imenom podjetja. Na vozilu so različni senzorski sistemi in svetlobni napis o dejavnosti.

Brez dotikanja do gola

MIHA ŠTAMCAR

Na črnuškem nogometnem igrišču, ki leži ob železniški progi Ljubljana–Kamnik, se odvija napeta igra, ki ni nogomet. Nekaj fantov se zapodi za enim od njih, ki krčevito drži žogo. A jih bolj kot ta zanimajo njegove ... hlače? To je trening Flag football kluba Enaa Ljubljana Frogs, za hlače pa se ni treba nikomur bati.

»Flag football je brezkontaktna različica ameriškega nogometa, ki so jo med drugo svetovno vojno začeli igrati ameriški vojaki. V vsaki ekipi je na igrišču po pet igralcev, ki pa nimajo ne čelade ne zaščitnega oklepa. Pri nas je vsak večji medsebojni stik prepovedan in se kaznuje. Tako kot pri ameriškem nogometu imamo tudi tu napad in obrambo. Ob pasovih imamo zataknjene zastavice, ki si jih 'pulimo', in ko jih izpulimo, to velja, kot da bi v ameriškem nogometu nekoga podrli po tleh. Zastavico lahko pulimo le tekmovalcu, ki ima žogo. Lahko bi rekli, da je flag football zelo podoben igri zemljo krast,« nam je ta zanimivi šport opisal Aljoša Kous, vodja marketinga in odnosov z javnostmi, ki pa je v klubu še marsikaj drugega. Tudi odličen obrambni igralec.

Pravila igranja so precej zapletena, najpomembneje pa je, da vsaka ekipa s pomikanjem žoge proti голу pridobiva točke. Tista, ki jih zbere največ, zmagaja. »Flag football je taktičen kot šah, hiter kot sprint na 100 metrov, zahteva koncentracijo kot smučarski skoki, fizično pripravljenost kot maraton in mentalno pripravljenost kot borilne veščine. Uigravanje lahko traja tudi do pet let. Je šport, ki ga lahko igra vsakdo, le redki pa izstopajo in osvajajo trofeje,« je pojasnil Aleš Makuc, trener ljubljanskih »žab«.

Načrti kluba so ambiciozni. »Tako kot v drugih športih se tudi pri nas odvija tekmovanje najboljših klubov posameznih držav, kamor se želimo uvrstiti v roku treh let. Letos bi radi vzpostavili mladinsko selekcijo, prihodnje leto pa še žensko člansko ekipo. V mlajših selekcijah dekleta in fantje lahko igrajo v istih ekipah,« je poudaril Kous.

V Flag football klubu Enaa Ljubljana Frogs imajo tudi fizioterapevta, kondicijskega trenerja, fotografa, videografa in nutricionista. Zato se predsednik kluba Ivan Mikulus rad pohvali, da so amaterski športni klub, ki deluje na profesionalni ravni. V slovenski ligi za flag football po ligaškem sistemu trenutno igra osem klubov, Ljubljanačani pa nastopajo tudi na mednarodnih turnirjih.

Treningi Flag football kluba Enaa Ljubljana Frogs potekajo od ponedeljka do četrтка od 18. do 19. ure na igrišču Nogometnega kluba Črnuče na Šlandrovi ulici 4B. Več informacij o klubu lahko poiščete na njihovi spletni strani ljubljanafrogs.si.

Jutra na Šmarni gori

BETKA ŠUHEL MIKOLIČ

Rojenim Ljubljancanom pomeni Šmarna gora isto kot Blejčanom njihovo jezero. Gnečo. Si mislim. Lahko me popravite, ampak poznam kar nekaj ljudi, ki živijo tik ob vznožju, pa se na vrh nikoli ne odpravijo. Moj mož, rojen Ljubljčan, je bil v skoraj šestih desetletjih na Šmarni gori, recimo, desetkrat, da mu ne delam krivice. Dvakrat kot otrok. Potem pa z menoj. Od tega štirikrat ob vzhodu.

No, o tem bi napisala par besed, jaz, priseljenka s Štajerskega. Šmarne gore ne gre posploševati na gnečo. Sploh zgodaj zjutraj ne. Doživetje je večplastno. Jutra imajo fantastično energijo. Kaj dobiš, ko te enkrat zadene ta hevrek? Budnico razigranih ptic. Zrak z vonjem po medu. Spomladi srne, ki tri metre proč od tebe nepremično zrejo vate, misleč, da jih ne vidiš. Pozimi bleščeče zvezde. Kdaj tudi polno luno, ki zamuja z ugašanjem. Pa Triglav, če ni v oblakih. Velikokrat dobiš še bonus: odejo megle pod sabo. Rojevanje dneva butne vate v paketu. S to salvo živosti se podajaš na vzhod sonca. Imaš tudi misel: »Sem res tu ali še vedno sanjam?»

Ne gre za izlet. Gre za povezanost rekreacije in duševne sprostitve z idealnim razmerjem vloženega telesnega napora in porabljenega časa. Največ 45 minut. Gorskemu tekaču Timoteju Bečanu uspe v 11 minutah. Po znanih poteh pod nogami, z na novo speljanimi v glavi. Včasih me prešine, da se Ljubljčanici tega bisera sploh ne zavedajo. Potem se spomnim. Šmarna gora je z razlogom najbolj obiskan hrib v Sloveniji.

»To je pa tista, ki hodi gor vsak dan,« slišim pogosto. V glavi logično sklepam, da v resnici slišim: »Ta je nora ... Da se ji da? ... Dobra je ...« Izberem, kar hočem. Nikakor pa si ne pustim vzeti gibanja. Prepričana sem, da se z rednim gibanjem, to pomeni vsakodnevnim, in na svežem zraku, ne glede na vreme, cel spremeniš. Na bolje.

Šmarna gora za dobro jutro je moj način življenja zadnjih deset let na dvajset podlage, ko je bil še čas med dnevom. Odkar živim v Ljubljani. Ampak jutra! Jutra na Šmarni gori so svoboda. Dihanje. Svet, ki se na novo postavlja. Spomladi in jeseni na najlepši možni način. Februarja in oktobra, če sem natančna. Tako pravimo jutranji dlakocepci, ki imamo ta privilegij, da se o lepoti včerajšnjega, jesenskega, današnjega ... vzhoda lahko pogovarjamo, ker jih dnevno doživljamo: »Ta poletna jasnina. Nikjer nobenega oblaka. Dolgočasno.«

Kaj pa dež in mrz in »danes se mi ne da«? Ko enkrat dojameš vse dobrobiti sproščanja hormonov sreče v obliki sopihanja na prostem, razmisliš samo, kdaj mora budilka zjutraj pozvoniti. Seveda vložiš v doseg cilja tudi trud. In točno ta je v primeru Šmarne gore idealen. 380 višinskih metrov klanca, ki se vmes dvakrat zravna. Ravno prav.

Zagotovo vzbudim radovednost, če rečem, da lahko izbirate med šestnajstimi različnimi potmi. Najbolj uhojeni sta dve. Ena je Pot čez korenine. Druga čez Peske. Druge so za raziskovalce. Pa za takrat, ko ne želiš srečati nikogar. Ja, tudi take so. Moja je čez Zatrep. Tu tudi v najhujši šmarnogorski konici ne srečam žive duše. Ampak zjutraj so vse prazne. Za tiste jutranjike, ki vemo, po kaj gremo. Po veselje.

Pred kratkim me je poklicala znanka iz Mežiške doline: »V petek imam obveznosti v Ljubljani. Od doma bom šla prej, ker bi rada ulovila sončni vzhod na Šmarni gori. Neopisljivo lep je. Mi predlagaš, katero pot naj uberem?« Tako mi je pobožala srce, da ni za povedati. Od Prevalj do Ljubljane je dve uri vožnje. Kdaj bo, reva, morala vstati? Ljubljčanici odgrnemo samo kovter. Imamo jo pred nosom.

BIG FOOT MAMA PRED POLNIMI STOŽICAMI

AVTOBUSI IN TROLEJBUSI LJUBLJANE

Z avtobusom, kolesom ali skirojem se pripeljite do ploščadi pred Muzejem novejšje zgodovine Slovenije na Celovški cesti 23 in si oglejte razstavo Avtobusi in trolejbusi Ljubljane 1927-1994. Predstavila vam bo razvoj javnega mestnega prometa od prvega ljubljanskega potniškega prevoznika Magistra do sodobnih mestnih avtobusov. Avtor fotografske razstave, ki sta jo podprla Ljubljanski potniški promet in ministrstvo za kulturo, je Jožef Trpin, dolgoletni ljubiteljski raziskovalec.

Vzemite na znanje

Ljubitelji učenosti in radovedne glave bo razveselil nov podkast Kemijskega inštituta v Ljubljani, v katerem bodo znanstvenice in znanstveniki govorili o svojem delu, znanstvenih postopkih in orodjih ter pomembni vlogi, ki jo ima znanost v družbi. Podkast oziroma zvočno oddajo Vzeto na znanje lahko poslušate na spletni strani

ki.si v rubriki O inštitutu, še lažje pa jo boste našli v svojih podkast aplikacijah za pametne naprave. Gast prve oddaje je biokemik in sintezni biolog prof. dr. Roman Jerala.

Za bend, katerega člani so skoraj vsi odraščali za Bežigradom, je edino pravilno, da svoje obletnice praznuje v še eni bežigrajski instituciji – Areni Stožice. Ta bo po dveh letih prestavljanja koncerta 20. maja končno polna več generacij ljubiteljev rock'n'rolla, ki so ob njihovih hitih doživljali najlepše trenutke svojega življenja. Big Foot Mama bodo z gosti proslavili 30- oziroma zdaj že 32-letnico svojega obstoja in pripravili še en nepozaben žur. Na njem nihče ne sme manjkati, zato si pravočasno priskrbite vstopnice.

50 let ŠKUCA na plakatih

ŠKUC, ki je ena najvidnejših nevladnih organizacij kulturno-umetniške produkcije v Sloveniji, svojo 50-letnico delovanja praznuje z razstavo plakatov v plakatni galeriji TAM-TAM pri Figovcu na Gosposvetski cesti. Društvo, ki je od svojih začetkov delovalo na poljih avantgardne umetnosti in alternativne kulture, je tudi s svojimi plakati vedno dokazovalo, da je kultura pomembno sredstvo upora in gonilo družbenih sprememb. Na razstavi si lahko ogledate dela priznanih oblikovalk in oblikovalcev, ki so postavljali mejnike društva in vseh njegovih dejavnosti, od glasbene, gledališke in filmske do lezbične sekcije LL, informiranja in svetovanja za mlade, založništva in redakcije za enake možnosti.

Ljubljanski teden mode spodbuja trajnost

13. teden mode LJFW nosi naslov Rethink, Restart, Replay, saj si organizatorji s številnimi dogodki želijo spodbuditi razmislek o trajnostni prihodnosti v modnem oblikovanju. Na osrednjem prizorišču v salonu Velana Living na Šmartinski cesti 52 in dodatnih lokacijah po mestu se bo predstavilo okoli 40 domačih in tujih modnih oblikovalcev. Med spremljevalnimi dogodki je tudi okrogla miza Prihodnost se začne zdaj – razvoj in bodočnost trajnostnega načina, na kateri bo med preostalimi govorniki nastopila tudi mag. Petra Stušek, direktorica Turizma Ljubljana. Modno dogajanje se bo sklenilo v petek, 15. aprila, s podelitvijo nagrad LJFW WOW in showroomom v blagovnici Midas na ploščadi Ajdovščina 3, kjer bodo obiskovalci lahko kupili izbrana oblačila iz predstavljenih kolekcij.

Knjižnica slovenskih filmov

Člani Mestne knjižnice Ljubljana si poleg knjig lahko izposojajo tudi filme iz Baze slovenskih filmov na spletnem naslovu **bsf.si**. Poleg klasik, kot so Vesna, Sreča na vrhovi in Maškarada, so na ogled tudi novejši filmi Ivan, Družina in Vsi proti vsem. Katalog trenutno obsega kar 339 del domačih avtorjev, od katerih jih je 164 na voljo za knjižnično izposajo. Poleg tega si gledalci lahko brezplačno ogledajo tudi filme v rubriki Dogodki, kjer so predstavljene različne filmske zvrsti, vsak teden med torkom in četrtkom pa se posvečajo tudi slovenskim dokumentarcem s spremnimi besedili, ki raziskujejo filmski jezik.

30. seja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Svetnice in svetniki so na marčevski seja, ki jo je v odsotnosti župana Zorana Jankovića vodil podžupan Aleš Čerin, kot po navadi postavili več vprašanj in dali več pobud, na nekatere so že dobili tudi odgovore oddelkov MOL. Med drugim so potrdili tudi več občinskih podrobnih načrtov oziroma osnutkov prostorskih aktov.

UREDNIŠTVO

Obsodba vojne v Ukrajini

Mestni svetniki so v začetku seje z večino glasov navzočih sprejeli predlog sklepa, po katerem MOL ostro obsoja vse oblike nasilja, tako tudi napad na Ukrajino, ter poziva k takojšnji ustavitvi vojne, mednarodno skupnost pa k okrepitevi dialoga za čim hitrejši diplomatski dogovor o vzpostavitvi miru. S tem se pridružuje deklaraciji o razmerah v Ukrajini, ki jo je Državni zbor RS sprejel 9. marca letos, in iniciativi evropskih mest v podporo Ukrajini.

Razprava o dopolnjenem osnutku odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 449 Illovica ob Jurčkovi 3

Kot je v predstavitvi osnutka povedala Katarina Konda, vodja Odseka za prostorske izvedbene akte in prenovu pri MOL, je pobudo za izdelavo dalo podjetje Prva hiša. To želi na obravnavanem območju graditi večstanovanjski objekt s spremljajočim programom in pripadajočimi ureditvami. Potrjeni osnutek občinskega podrobnega prostorskega načrta dovoljuje gradnjo stanovanjske soseske s 170 stanovanji. Družba Prva hiša je zgradila tudi sosesko Jurčkova 96. Nova soseska bo imela skupno parkirišče v pritličju, nad njim pa bodo stanovanja razvrščena v osmih stolpičih s po tremi nadstropji. Pritličje bo v celoti pokrito s pohodno ploščadjo na višini prvega nadstropja, je pojasnila Katarina Konda. Vhod v stanovanjske stolpiče bo mogoč tako iz pritličja kot s pohodne ploščadi v prvem nadstropju. Potrjeni osnutek prostorskega načrta investitorju nalaga, da v pritličje ob Jurčkovi

cesti umesti poslovne dejavnosti. Ida Medved (SDS) je ob tem izrazila presenečenje nad odločitvijo, da se v času enormnih podražitev energentov soseska projektira tako, da bo priključena na plinovod. Investitorju je predlagala, naj premisli o toplotni črpalki.

Svetnice in svetniki so potrdili tudi podrobni prostorski načrt za nepozidano zemljišče ob Jurčkovi cesti med križiščema z Dolinškovo ulico in Potjo na mah. Tam bi družba SBS Trgovina gradila stanovanjsko-poslovno naselje, je povedala Kondova. Naselje bo sestavljalo 14 večstanovanjskih stavb s skupaj 130 stanovanji in dva poslovna objekta ob Jurčkovi cesti, kjer so predvidene poslovne dejavnosti. Poslovni prostori so načrtovani še v pritličju dveh stanovanjskih blokov ob Jurčkovi cesti. Tudi za ta prostorski akt je MOL v času javne razgrnitve dobila nekaj pripomb, zato so ga pripravljavci spremenili tako, da so večino parkirnih prostorov umaknili v kletno etažo, s čimer bo soseska dobila več zelenih površin.

Glasovanje o predlogu odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 266 Tacen – zahod – severni del

Svetnice in svetniki so podprli predlog podrobnega prostorskega načrta za območje južno od Marinovševce ceste ob obstoječih soseskah Tacenska trojka in Tacenski dvor. Investitor, družba ST Vivendi, bo lahko zgradil tri stolpiče z največ dvema kletema, pritličjem, tremi nadstropji in teraso, v katerih bo skupaj do 90 stanovanj.

Razprava o predlogu odredbe o dopolnitvi odredbe o določitvi javnih parkirnih površin, kjer se plačuje parkirna

Predlog odredbe je uvodoma pojasnila Jasna Tušar z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet pri MOL. Parkirišče med Dunajsko cesto in stanovanjsko sosesko BS4/2, ki ga je doslej upravljala družba Janez, bo pod svoje okrilje vze-lo javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice. Svetnice in svetniki so potrdili predlog nove cenovne politike: ura parkiranja med 7. in 19. uro bo stala 70 centov, za nočno parkiranje med 19. in 7. uro pa bodo vozniki odšteli 1,8 evra na noč. Za mesečni najem parkirnega prostora bodo vozniki odšteli 36 evrov. Tušarjeva je tudi poudarila, da bo občinsko parkirišče s 104 parkirnimi prostori tako precej cenejše kot doslej. Mag. Katja Damij (Svetniški klub samostojnih svetnikov) je v okviru te razprave ponovila pobudo, da tam, kjer stanovalci ne morejo parkirati v garažnih hišah ali na za to določenih

površinah, tem stanovalcem, ko so doma, sploh ponoči, ne bi pisali listkov s kaznimi, tipično pred njihovimi bloki.

Pokritost mesta z optičnim omrežjem

Mag. Marko Koprivc (SD) je vprašal, ali MOL prepozna potrebo po širitvi visokozmogljivega internetnega omrežja in kako pristopa oziroma spodbuja širjenje pokritosti v Ljubljani. V pisnem odgovoru mag. Ariana Debeljaka, vodje Službe za digitalizacijo pri MOL, med drugim piše, da se MOL omenjene potrebe vsekakor zaveda, vendar pa ni komercialni ponudnik dostopa do interneta in zato ne gradi širokopasovnega omrežja za komercialne namene. Kar zadeva spodbujanje in omogočanje širitve širokopasovnega omrežja v Ljubljani, pa so določene rešitve, ki nalagajo občinam spodbujevalno delovanje, že v Zakonu o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1).

Parkirne dovolilnice za asistenta invalida

Z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet MOL so odgovorili na vprašanje Mojce Sojar (NSi) v zvezi s parkirno dovolilnico za asistenta invalida. Kot so zapisali, MOL ne izdaja tovrstnih parkirnih dovolilnic. Za to je pristojna upravna enota, na območju katere ima upravičenec stalno ali začasno prebivališče oziroma sedež. Prav tako MOL ne odreja, kdo je upravičen do nje. To je navedeno v Zakonu o pravilih cestnega prometa. Dodali so svoje stališče, da upravičenost asistenta invalida do parkirne dovolilnice ni (edini) kriterij pri ocenjevanju, ali je mesto prijazno invalidom. »Glede na vse ukrepe, ki jih izvajamo za večanje dostopnosti mesta, tudi za osebe z oviranostmi, trdimo, da je Ljubljana mesto, ki je prijazno osebam z oviranostmi.«

Predlog sklepa o pozivu Komisije za preprečevanje korupcije za preverbo obstoja nasprotja interesov in nujnosti omejitve poslovanja Svetnice in svetniki so soglasno pozvali Komisijo za preprečevanje korupcije, naj preveri, ali gre res v vseh primerih glasovanja svetnikov zase za nasprotje interesov (na primer glasovanje zase v svet vrtca) in ali je omejitev poslovanja družinskih članov in funkcionarjev res potrebna tudi, če ta ni udeležen in tudi ne odloča o podelitvi javnega naročila.

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni na strani Seje Mestnega sveta na **ljubljanasi**.

Od objektiva do galerije

Skozi velika vhodna vrata in izložbeno okno v Galerijo Fotografija vstopa svetloba. Vsak ljubitelj fotografije ve, da brez nje ne bi bilo podob, na katerih se ustavi čas. V prvi slovenski galeriji, ki je posvečena avtorski fotografiji, si lahko na razstavah ogledate dela priznanih ali obetavnih domačih in tujih umetnic in umetnikov, kupite fotografsko literaturo in fotografije za svojo domačo galerijo, ali pa se udeležite različnih izobraževalnih dogodkov z mojstri fotografske umetnosti.

JEDRT JEŽ FURLAN

Osrednji prostor Galerije Fotografija na Levstikovem trgu 7 obvladuje dolga miza, za katero se odvijajo delovna srečanja, obiskovalci pa ob njej lahko spišejo kavo in listajo po knjigah o fotografiji, dizajnu in drugih vrstah vizualnih umetnosti. Okoli mize so knjižne police, pred njo pa stena, polna fotografij. Razstavni prostor se podaljša v ozadje galerije. Tu in tam se zgodi, da mimoidoči vprašajo, ali se lahko fotografirajo za dokumente. Tuji gostje so praviloma bolj radovedni in manj zadržani. Kupijo, kar jim je všeč. Domači obiskovalci so manj zaupljivi, zato jih zanima kontekst. Pred

nakupom povprašajo po mnenju strokovnjakov, pa tudi, kako znana sta umetnica ali umetnik.

»Veselse gledanja, občutljivost, čutnost, domišljija, vse, kar se dotakne srca, se združi ob pogledu skozi objektiv. Ta radost bo v meni za vedno,« je nekoč dejal Henri Cartier-Bresson, eden največjih mojstrov fotografske umetnosti. Barbara Čeperin, nekoč tudi sama fotoreporterka in urednica fotografije, je ob ustanovitvi Galerije Fotografija to posvojila kot svoj delovni moto in fotografiji dala prostor, v katerem je lahko razprostrla krila.

Galerija deluje od oktobra 2003. Nekaj časa se je selila po Ljubljani, nato pa se je ugnedila v starem delu mesta. Tu se je zlila z ustvarjalnim okoljem, kjer se sosedje ukvarjajo z zanimivimi obrtni, ljudje pa se ob kavi pogovarjajo tudi o umetnosti. Prvotno poslanstvo pa se je ohranilo: »Radi bi popularizirali kakovostno fotografijo in jo približali širši slovenski javnosti. Kot prva slovenska zasebna galerija, specializirana za avtorsko fotografijo, se zavedamo svoje dvojne vloge, v kateri vzpostavljamo in širimo trg fotografske umetnosti, hkrati pa o njej izobražujemo zainteresirane javnosti. To počnemo z razstavami, prodajo fotografij in fotografske literature, predavanji, projekcijami, predstavitvami zanimivih projektov in svetovanjem,« pravi Barbara Čeperin.

Kar vidite v galeriji in knjigarni, je le del njihove dejavnosti. »Smo galerija, ki deluje celostno. Izbere mo umetnike, oni pa nas. Gre za partnerski odnos.

Redno sodelujemo s podobnimi galerijami po vsej Evropi in si izmenjujejo umetnike, ki razstavljajo pri vseh nas. Dela naših umetnic in umetnikov prodajamo v galeriji in na naši spletni strani, predstavljamo pa jih tudi na mednarodnih sejmih.« So tudi soustanovitelji revije ETC., ki v angleškem in slovenskem jeziku predstavlja sodobne umetniške projekte od Balkana do Baltika.

Do konca aprila bodo v Galeriji Fotografija razstavljena dela Blaža Rojsa z naslovom Poljubi in nasvidenje, ki združujejo fotografijo, kolaž, slikarstvo in grafično oblikovanje. V obliki platen ter objektov iz epoksi smole in pleksi stekla jih spaja v skoraj kiparske objekte, skozi katere raziskuje intimnost in bližino.

Galerijo Fotografija lahko obiščete od ponedeljka do petka med 10. in 19. uro ali v soboto med 10. in 14. uro.

GALERIJA FOTOGRAFIJA

LPP 2, 3, 11, 19, 27 – postajališče Gornji trg

BICIKELJ – Grudnovno nabrežje 3

Drevesa naj pijejo le vodo.

Hvala, ker usmerjate svoje pse, da ne urinirajo na drevesa, in ker nam ta v sušnih obdobjih pomagata zalivati z vodo. Drevesa nam lepšajo mesto, čistijo zrak, dajejo senco in so dom mnogim živalim, zato jih spoštujemo.

#clovek

Mestna občina
Ljubljana

LJUBLJANA
MESTNO GOŠČE
URBAN
FOREST
Designated
UNESCO Creative City
in 2015

človek